

Moskovan kuu kiertämässä maapalloa hirmuvauhdilla 18,000 mailia tunnissa

Moskovan radio kuulutti ihmetapahtumasta lauantaina ennustaan matkustajaliikenteen kuuuhun alkamista vain ajankysymyksenä.

MOSKOVA — Radiossa täällä kuulutettiin kovin kylmäverisesti lauantaina venäläisen kuun laitoista kiertämään maapalloa samalla kuin onneltiin venäläisiä itseään tällaisen tieteellisen ihmetalon toteutumisesta. Kuuluttaja jutteli kuun vaiheista paljon numerotietoja, mm. sen, että se kiertää maapallon 1. tunnissa 36,2 minuutissa ja kuuuhun sijoitettu radiotransmitteri toimii huhteellomasti.

Radioinnin aikana kuu oli jo kiertänyt maapallon kuusi kertaa. Myöhemmin kiertoaika alennettiin 95 minuuttiin. Nyt kun päästiin alkuun, laitetaan toisia satelliitteja useampia. Keinotekoinen kuu julistettiin geofyysillisen vuoden kaikki kuitteimat ylittävänä uhkarytykseksi, ja saavutettiin se 18-kuukautisen työn tuloksena.

Laskelmien mukaisesti, sanottiin tiedotuksessa, tämän kuun elinikäsi sellaisessa hirmuvauhdissa ei tule pitkä, sillä se polttaa itsensä kosketessaan tiheämpään ilmapäähän.

Painoa epäillään

Tiedotuksessa edelleen sanottiin kuu 18 tuuman läpimitäksi palloksi, painavaan 184 paunaa. (Toisten maiden tiedemiehet pitävät painoa kovin suurena arvelen, olisiko numerosta jäänyt desimaalimerkki pois.)

Nyt vain pitää jännittystä kiinteänä kysymys, palloko kuu takaisin maahan ehäenä vai tullaaksen muuttuneena. Se on seikka, jonka suhteen ei ole kyetty tekemään laskelmia. Tiedemiehet eivät tiedä, eivätkä ainakaan pääse yksimielisyyteen siitä, miten kauan tällainen tekokuu kiertää maata en-

nen putoamistaan taikka syyty ilman vastustuksesta tulleen ja palaa. Korkeudesta ollaan hieman epätoivaisia. Venäläiset tiedottivat 560 mailin korkeudesta. Kuitenkaan ei selitetty onko se korkein mahdollinen korkeus taikka vähin korkeus. Jos korkeus pitää kutsua, se ettei kuu laskeudu 560 mailia alemmaksi, se voi liidellä pitkät ajat, jos sitä alempi, niin elinikä on lyhyt. Venäläiset puhuvat tämän perusteella, että matkustus kuuuhun on ainoastaan ajan kysymys, ei problema.

McClellan haluaa asevoimat pois Arkansasista

WASHINGTON — Senaattori McClellan (d.Ark.) on asettanut kiistanalaiseksi pres. Eisenhowerin väitteen, että Liittovaltain asevoimat lähetettiin Little Rockiin vain valvoimaan lain kunnioittamista. Kehotti hallitusta vetämään liittovaltain asejoukot pois viivyttämättä.

"Sotilaitten paikalla olominen vain pahentaa tilannetta päivittäin ja on esteenä kysymyksen pikaiselle ja rauhalliselle ratkaisulle", sanoi McClellan julkilausumassaan. Hän esitti tämän samanaikaisesti kuin antoi julkisuuteen pres. Eisenhowerin kirjeen, jossa sanoi lähettäneensä laskuvarjostajia Little Rockiin vain "vakuuttamaan, että lakia ei saa pitää pilkkana".

Eisenhowerin lokak. 1 p:n kirjoitettu kirje oli vastaus McClellanin päivä ennen lähettämään sähköseen, jossa kehotti presidenttiä, hänen ollessa neuvottelussa etelävaltioiden kuvernöörin komitean kanssa, löytämään tien sotilaitten poistamiseksi viivyttämättä.

Kirjeessään oli Eisenhower sanonut korostaneensa useamman kerran, että "voiman avulla ei saada kestävää ratkaisua kysymykseen, mikä on kietynyt syvälle ihmistunteisiin ja ennakkoluuloihin. Eikä liittovaltain asevoimia lähetetty Little Rockiin ratkaisemaan mitään sellaista kysymystä. Ne lähetettiin sinne vain sen takia, että lakia kunnioitetaan. Eikä kukaan ole sen enempää kuin minä käännä kiinnostunut liittovaltain sotilaitten poistamiseen Little Rockista mahdollisimman pian, kun vain lain kunnioitus on saatu aikaan."

McClellan oli sanonut lausunnossaan olleensa "suuresti pettynyt" presidentin vastauksesta sähköseen.

Kuv. McKeldinia peloteltu ristin polttamisella

ANNAPOLIS, Md. — Aikaisen sunnuntaiamuna poltettiin risti kuv. Theodore R. McKeldingin virkakartan edustalla. Risti oli kolme jalkaa korkea ja kaksi leveä ja kiinnitetty kuvernöörin kartan edessä olevaan tapettiin. Sen kahtapuolta oli mielenosoitukselliset taulut, joissa sanottiin: "Alas McKeldin, petturi!" ja "Pelastakaa meidän eteläinen elämäntapa!"

McKeldin, republikaani, on julkisesti arvostellut Arkansasin kuv. Orval Faubuksen toimenpiteitä Little Rockin korkeakoulun rotujen yhdistämiskriisissä ja myöskin tuominut oman valtiona toiminnan samassa kysymyksessä. Myöhemmin oli kuvernööri antamassaan lausunnossa sanonut ristin polttamisen olleen nähtävästi "katkeran hedelmän" Arkansasissa jylkityistä "suvaitsemattomuuden siemenistä".

Muuten oli tämän ristin polttamisen, sanoi kuvernööri, olipa sitten nuorten tai vanhan taholta suunniteltu, aivan väärän osuttu lausaus, mikä ei tuota minkäänlaisia tuloksia, se illi turhaa ajan ja aineen hukkaamista. Kaupungin ja valtion poliisit koettaa saada selville ristinpolttajat ja mielenosoitustalujen valmistajat.

Arkansasin kiista aiheuttaa suurta vahinkoa valtiolle

LITTLE ROCK, Ark. — Winthrop Rockefeller, rahapohdainta sukuun kuuluva ja Arkansasin liikemies ja poliittinen johtaja, on sanonut Little Rockin rotukriisin huippenemisen vahingoittaneen valtion suunnitelmia saada uusia teollisuksia valtiooon.

"Vie ainakin kuusi kuukautta ennen kuin voimme tarkemmin arvioida siitä vahinkoa, mitä on saatu aikaan ja mitä se vielä vaikuttaa tulevaisuudessa", sanoi Rockefeller Central korkeakoulun rotuerittelyn lopettamiskriisistä lausunnossaan sanomalehdille loistoosunnostaan, mikä sijaitsee 65 mailia koilliseen täältä. Hän toisti mielipiteensä myöskin televisio-ohjelmassa.

Kuv. Orval Faubus, joka on ollut huomattavin kohde Little Rockin rotukriisissä, vertaili itseään sisällissodan sankariin ja etelävaltioiden asevoimien ylipäälliköön, kenr. Robert E. Leehin.

"Leelle tarjottiin liittovaltain armeijan johto v. 1861", sanoi kuvernööri. "Lee päätti pysyä uskollisena valtiona (Virginiin) kansalle. Pohjoinen demokraattipuolue tahtoi minimun seurata heitä rotuerittelyn lopettamiskysymyksessä. Minä puolestaan pysyn Arkansasin valtion kansalaisten mukana."

Vanhoille briteille vielä stipendejä

LONTOO — Britannia, kaikkine entisaikaisine perinnäistapoineen ja omakustanteine menetelmineen, on yhä siinä suhteessa polkeukselliseen, että stipendejä annetaan sellaisille vanhoille, jotka eivät ole nuoruudessaan saaneet tilaisuutta korkeampaan koulutukseen vaikka olisivat sitä halunneet.

Sokea planonvirittäjä, bussinauri, puuseppä, maalarit ja korjamaalarit ovat mm. niiden 30. joulukuuta, joille on annettu valtion stipendi opiskelua varten yliopistossa tulevan vuoden ajan.

Näitä stipendejä annetaan 25 vuotta vanhemmille naisille ja miehille, jotka ovat normaaleja Englannin tai Walesin asukkaita ja jotka olisivat halunneet mennä yliopistoon nuorena ja ovat sen jälkeen harrastaneet opiskelua ja jotka siis voisivat koulusta vieläkin hyötyä.

Sen jälkeen kun systeemi otettiin käyttöön tänä vuonna, on annettu 294 stipendiä — 238 miehelle ja 62 naiselle. Useimmat haluavat opiskella englantiä, ekonomiaa ja poliittisia aloja, mutta on muutenkin aineiden opiskelijoih, varsinkin matematiikan ja yleisten tieteiden.

Hoffa varoittanut ajurien olevan taisteluvalmiit

MIAMI BEACH, Fla. — James R. Hoffa Detroitista, skandaalinen arpeuttaman ajurien unionin uusi presidentti on sanonut, että hän ei ammu ensimmäistä laukausta Amerikan järjestyneen työväen sisällissodassa. Mutta 14 vuoden ikäinen keskiläisen ajurien omonies, joka voimaymällä viime perjantaina puskii itsensä \$50,000 vuosipalkkiansa presidentin toimeen, josta Dave Beck siirtyi sivuun, varoitti kuitenkin, että jos ajurit erotetaan AFL-CIO:sta, "me olemme valmiit puolustamaan itseämme kaikella sillä voimalla, mitä meillä on käytettävissä".

Toiselta puolen Hoffa sanoi tekevänsä kaikkensa rauhan hyväksi AFL-CIO:n kanssa ja yrittävänsä ajurien unionin "ammattiliitonin maliksi". Taisteluvalmiiden jänen jänen tuuman mittainen työväen johtaja, ai 72 prosenttia konventin äänistä "oitteessaan" vastaehdokkaana olleeksi chiecolaisel, William A. Leen ja Thomas J. Haggertyn. Virallinen lausuntalasku osoitti Hoffan saaneen 1208, Leen 315 ja Haggertyn 140 ääntä.

Hoffa on syytetty puhelimen laitoista sulakuntelusta varten ja väärästä valasta ja senaatin raketeerausta tutkivan komitean ja AFL-CIO:n taholta unionin varojen väärinkäytöstä ja yhteistyöstään rikollisiin. Hoffa ei voi odottaa kovinkaan paljon apua sen McClellanilta (d.Ark.), senaatin raketeerausta tutkivan komitean puheenjohtajalta, sillä McClellan on sanonut Hoffan valinnan olleen "haasteen kongressille laistaa ja hyväksyä laki, mikä suojee unionin riviijäsenet hulkajien raketeeraajien kontrollista". McClellan lisäksi vielä, että hänen käsityksensä mukaan "kongressi ottaa tämän haasteen vastaan".

Kiinakin hyökkää L-Rockin asiassa

HONGKONG — Kansan Päivälehti Pekingissä hyökkää toimituskirjoituksessaan Yhdysvaltoja vastaan Little Rockin tapahtumien takia.

Tätä ennen kiinalaiset lehdet eivät ole kajoanneet tähän asiaan. Ne ovat ainoastaan julkaisseet uutisia "valittuja palasia" tapahtumista Little Rockissa. Nyt sanoo toimitus:

"Rotukahakat Little Rockissa osoittavat, että Yhdysvaltain hallitus on kaiken aikaa painostanut ja syyttänyt väkivaltaisuuksia rotujen kesken, minkä ulkokultaisuuden Amerikan demokraattissa, vapaudessa ja lakisysteemissä nyt tapahtuneet mellakat tuovat päivänvaloon."

Mollet kieltäytyi hallitusyrityksestä

PARISI, lokak. 6 p. — Entinen pääministeri Guy Mollet kieltäytyi hänelle tarjotusta kunnista muodostaa uusi hallitus. Tämä sosialistien johtaja meni presidentille tiedottamaan tuntevansa tehtävän mahdottomaksi toteuttaa, koska uudella pääministerillä täytyy olla erikoiset edellytykset selvittää maan taloudelliset vaikeudet. Toiset puolueet sitäpaisi taistelevat vastaan kaikessa.

Nyt pres. Coty kääntyy entisen pääministeri Rene Pleven puoleen. Pleven luokituu demokraattien ja sosialistien liittoon. Vain harvat uskovat hänen onnistumiseensa.

Mollet sanoi poliitikkoille sen, että lisäkuormaksi nykyiseen kyltiin vaikeaan tilanteeseen joudutaan vastakkain vakavan dollarikassan pienentymisen kanssa vuoden lopulla.

Kuika tahansa hallitusta yrittäneekin muodostaa, Molletin kieltäytyminen tekee sen entistä vaikeammaksi, sillä sosialistit eivät osallistu mihinkään hallitukseen, joka ei myönnä erikoisia valtuuksia parlamentille taistella maan katastrofialle rahatilanteen korjaamiseksi.

Yhteiset koulut Kentuckyssä

LOUISVILLE, Ky. — Rotujen yhdistäminen yleisissä kouluissa on jo käytännössä toista vuotta Louisvilleä 40,022 koululaisella 39,947 tai 78,2 prosenttia on yhdistyneisiin luokkiin kuuluvia. Kaupungin koulujen johtaja Omar Carmichael antaessaan julkisuuteen valtion kasvatustalosteloa valmistamansa raportin, sanoi nyt kaupungissa olevan 57 koulua, joissa käy valkohoitoiset ja neekeriooppilaat, 10 joissa on vain valkohoitoisia ja kahdeksan, joissa on yksistään neekeriooppilaat.

Johtaja Carmichael, joka viime vuonna sai kiitokset pres. Eisenhowerilta siitä rauhallisesta toiminnasta, jolla kaupungin kouluissa lopetettiin rotuerittely, sanoi raportissaan olevan useita valkohoitoisia kouluita joissa on joko yksi valkohoitoinen tai yksi neekeriooppilas. Johtaja sanoi tämän ohjelman toteuttamisesta "suurimman ansion laukeavan koulujen rehtoreille, opettajille ja toisille toimijoille".

Köyhyys pakottaa mihin tahansa

AURORA, Ill. — Viikonvaihteessa lähestyi eräs 81 vuoden ikäinen vanhus Auroan pormestaria kirjeellä pyytään lupaa, että hänet kuullaan olaitoksesta ja säästettäisiin leskeläisessä ja säästettäisiin leskeläisessä sen kautta hautauskustannukset. "Huonontunut terveys ja varojen hupeneminen ei jätä valinnan varaa", sanoi Charles Mishkin rauhan-tuomarin vahvistamassa kirjeessä pormestari Paul Eganille, joka puolestaan lähetti ennakkuuluttamaton pyynnön kaupungin valtuuston harkittavaksi seuraavassa kokouksessa. Mishkin aikoinaan harjoitti vaatteiden puhdistusta ja värtäjäläisyyttä, mutta sairaudet, lääkintä- ja sairaalakustannukset ovat vieneet varat niin vähäin, että hänen ruumiinsa polttaminen esitellyllä tavalla säästäisi valtiona käyttämästä niitä vähäisiä varoja, mitä jälkeensä mahdollisesti jää, mahdollisiin hautajaisiin.

Argentiinassa 270 otettu vangiksi

BUENOS AIRES, lokak. 6 p. — Ainakin 270 henkilöä tiedetään pidätetyn nykyisin vallitsevan kriisin aikana tilapäisten lakien nojalla. Nämä lait koskevat ainoastaan tätä kaupunkia ja maakuntaa, jossa asuu noin puolet maan 20 miljoonasta asukkaasta. Viimeisten viikkojen aikana on tehty sabotointeja tällä alueella. Siitä syystä palautettiin jo poistut ankarat säädökset uudelleen voimaan kunnes olojen rauhallisuus tulee taatuksi.

Keinokuu auttaa kaukoammuksien kontrollointia

UNITED NATIONS, N. Y. — Venäjän lähettäessä ensimmäisen ihmiskäden luoman keinokkuun avaruuteen antoi uutta vauhtia länteläisten esitykselle hyväksyä kansainvälinen kontrolli kaukoammuksille. Amerikalaisista lähteistä on kuultu lausuntoja, joissa sanotaan tällä yllättävällä tapahtumalla olevan huomattavan psykologisen vaikutuksen, mikä suuresti auttaa näkemään aseistariisunnan neuvottelujen tarpeellisuuden.

Diplomaattien keskuudessa on sanottu, että länteläisten esille tuleva päätöslauselma aseistariisunnasta, tulee käsittämään myöskin kaukoammuksia koskevan kontrollin. Se on yksi kuudesta päätöslauseman esityksistä, jolle pyydetään yleiskokouksen vahvistusta yhtenä tärkeimpänä kohtana tulevissa aseistariisunneuvotteluissa. Nämä kuusi kohtaa tekevät osittaisen yhteenvedon, minkä Yhdysvallat, Britannia ja Ranska esittivät Venäjälle elok. 29 päivänä YK:n aseistariisunnan alkomitealle Lontoossa.

Venäjä piti silloin kiinni siitä, että ydinvoimakokiden tarkastusta koskeva kohta on eristettävä toisista aseistariisunnan vaiheista ja alkomitea joutuu tämän takia umpikujaan keskeytti neuvottelunsa syyskuun 8 päivänä. Länteläisten päätöslausemassa jätettiin yleiskokouksen tehtäväksi kutsua aseistariisunnan neuvottelu kokoon mahdollisimman pian.

Suomalainen leipä arvoltaan parhain

BOSTON — Yhdysvalloilla on toiseksi parhain leipä maailmassa, sanoi tri Robert S. Harris, MTI:n ravintoteknologian johtaja. Osaston 13 maan leivän analysointi oli osoittanut suomalaisen puolivalkean leivän olleen ensimmäisellä tilalla ja Yhdysvaltain toisella sekä kolmantena Sveitsi. Leivän 37 näytettä oli kerätty Australiasta, Itävaltasta, Kuubasta, Tanskasta, Suomesta, Ranskasta, Sakasta, Italiasta, Norjasta, Filippiineiltä, Ruotsista, Sveitsistä ja Yhdysvalloista.

Jokaisen maan näyteleipä analysoitiin 17 eri aineesta ennen kuin voitiin päättää ravintopitoisuudesta tai mitä aineita leipä yleensä sisältä ja miten ne vaikuttivat lopullisesti leivän ravintovaikutukseen. Amerikan valkoisen rikestun leivän sanotaan olevan johtavimman leivän maailmassa, josta vie voiton vain Suomen leipä mikä sisältää 8 prosenttia maidonpitoisuutta ja vähemmän hienoksi puhdistettuja pähkijöitä. Jos Amerikan leipään lisätään vitamiini B6, silloin siinä on kaikki välttämättä tärkeimmät ravintoina.

Djilasin vankeus- tuomio pidennetty

BELGRAD — Milovan Djilas, entinen varapresidentti ja Titon sotavuosien aikainen läheisin toveri, sai seitsemän vuotta lisää vankeutta. Hänen katsottiin luoneen vihamielistä propagandaa kommunistia ja Jugoslaviaa vastaan teoksellaan "Uusi luokka", jonka hän salaisesti toimitti ulkomaille ja joka julkaistiin New Yorkissa elokuussa.

Tuon teoksen ovat kirjallisuuden arvostelijat julistaneet merkittävimmäksi ja perusteellimmaksi kommunistihallituksen epäkohtien, vääryyksien ja vaiheellisuuden paljastajaksi.

Djilas, 46-vuotias, on jo ollut kolme vuotta vangissa tuomittuna toiminnasta Jugoslavian hallitusta vastaan. Hän olisi voinut saada 20 vuoden tuomion. Hänellä on oikeus vedota asiassaan.

Peru katkaissut suhteen tshekkeihin

LIMA, Peru, lokak. 5 p. — Hallitus antoi julkisuuteen Tšekkoslovakialle annetun nootin, jossa sen asioitten hoitajan käskettiin poistumaan maasta ja sulkeamaan virastonsa.

Eilen ohjennettun nootin oli allekirjoittanut hallitusministeri Fernandez Stoll. Hän mainitsi, että aluperin tilannan määräs tehtiin jo heinäkuussa, mutta on asian toteuttamisen annettu viipyä tähän saakka. Myös huomautetaan nootissa hallituksen huomanneen, että tšekkiläisten edustaja Rutta oli valuttanut Perun kompuulueen sihteerin nimittämään viisi työväenjohtajaa Leipzigiin pidettävään kokoukseen. Tämä oli suoraan sekaantumista Perun sisäisiin asioihin aidolla kommunistisella ylimielisyydellä.

Satelliitin sanotaan ylittäneen Alaskan lähellä Fairbanksia

Puhelintiedossa tri Gordon B. Little oli sanonut nähneensä paljain silmin n.s. keinokkuun varhain sunnuntaiamuna

BOSTON — Ensimmäinen vakuuttava tieto Venäjän keinokkuun kuulusta läntisessä maailmassa — lähellä Fairbanksia, Alaskassa — annettiin Smithsonian tähtitieteellisestä observatoriasta Cambridgessä.

Tämän maailmaa yllättäneen keinokkuun (satelliitin) oli nähnyt Alaskan yliopiston geofyysillisen aseman apulaisjohtaja tri Gordon B. Little ja aivan paljain silmin kello 5.10 aamulla sunnuntaina (kello 11.01 aamupäivällä Bostonin aikaa).

Seurasi viisi minuuttia Puhelintiedotuksessaan tri Fred L. Whipplelille, Cambridgen observatorion johtajalle, Alaskan tähti-tähtiä sanoi seuranneensa keinokkuuta viisi minuuttia ja näytti se hänestä yllättävän kirkkaalta.

Sanoi sen olleen niin kirkkaan kuin "neljänteen suuruusluokkaan" kuuluva tähti, mikä on tasavertainen kirkkaudessaan Otavan varressa olevan tummemman tähden kanssa.

Tri Little sanoi nähneensä ihmiskäden luoman kuun 150 asteessa läntistä pituutta. Sanoi sen "ylittäneen puoliväpiiriin osapuoleen 65 asteen korkeudessa keskitaivaalta etelään. Keinokkuu nähtiin College-nimisessä kauppalassa lähellä Fairbanksia.

Satellita luotettavaksi

Tiedemiehet Smithsonian observatoriossa sanoivat olevansa varmoja tämän näkemisen luotettavuudesta. Laskujensa mukaan keinokkuun olisi pitänyt olla Fairbanksin yläpuolella kello 5.02 aamulla, minuutin sisällä ilmoitetusta ajasta jolloin keinokkuu oli nähty.

Tri Whipple sanoi tämän olleen "ensimmäisen murren, mikä auttaa meitä suunnittelemaan täsmälleen Venäjän keinokkuun radan". On kuitenkin saatava kolme kiinnekohtaa ennen kuin se voidaan tehdä. Toiset kaksi kohtaa, joista on keinokkuu nähty, ilmoitettiin Cambridgen ryhmälle. Tautaverton takaisesta Eestistä ja Tasmanian Hobartista, Australiasta eteläisimmältä rannikolta. Mutta näiden luotettavuutta ei ole vielä vahvistettu. Kun kolmesta kiinnekohtasta saadaan luotettavat tiedot, voidaan keinokkuun varma suunta laskea.

Lyhyt kuvaus keinokkuusta

Associated Pressin lyhyt kuvaus Venäjän satelliitista (keinokkuusta) on seuraava: Käyttään jaksojärjehdyksellistä rakettivoimaa venäläiset lähettivät sen yläilmoihin johonkin aikaan viime perjantaina jostain salapaikasta paikasta, Amerikan tiedemies arvelun mukaan jostakin "Kaspiin meren pohjoispuolelta". Se on pyöreä, kiillotettu, noin 22-335 tuumaa läpimitään — vähän

TUOREIMMAT UUTiset

MILWAUKEE — N.Y. Yankee voitti Braves-klubin kolmannessa ottelussa 12-3. Mutta sunnuntaina Bravesit tasasivat pelin voittaessaan newyorkilaiset 7-5. Kummallakin on nyt kaksi voittoa world series otteluista. Katsomossa sunnuntaina 45,804 henkilöä.

AMMAN — Toinen lähetys Amerikan aseista ja sotakalustoa saapui Jordanille Akabalahden satamaan. Nämä kuuluvat osana siihen \$10,000,000 militaarivastuukseen, joka Jordanille myönnettiin viime kevään kriittisissä aikoina.

LONTOO — Tiedemiehet täällä arvelevat, että N-liiton "kuu" ehkä painaa vain 184 paunaa eikä 184 paunaa, kuten Moskovasta tiedotettiin. Paine nimittäin ihmetyttää enemmän tiedemiehiä kuin sen ampuminen yläilmoihin, koska niin raskaan painon lähetys edellyttäisi 180,000-paunasta lähetäjärakettia.

ALGERIA — Sissisota on vienyt 6,945 siviili-ihmisen hengon Algeriassa sanotaan julkaisuissa tilastossa. Näistä 870 on eurooppalaisia, 6,075 moslemeja, naisia yhteensä 265. Kapinalliset ovat polttaneet 401 koulua, ryöstäneet ja tuhonneet 6,352 farmitaloa.

TAIPEI — Kiinalaiset kommunistit olivat kasanneet itselleen tykinpanoksia viikkojen aikana ryhtyen niitä tuhlamaan taasen Quemoynsaaren pommitukseen. Kuitenkin kävi niin hassusti, että panokset eivät kantaneet saaree, vaan putosivat mereen. Niitä ammuttiin 30.

MOSKOVA — Ateistien Talo tarjoaa Odessassa klubihuoneita ja lentosaleja niiden käytettäväksi jotka saarnaavat siitä oppia, ettei ole jumalaa. Eräs tällainen ensimmäinen luennoitsija on entinen teologian oppilas.

JAKARTA, Indonesia — Kenr. mj. Abdul Nasution, armeijan päällikkö, sanoo Indonesian olevan hajaannuksen uhkaaman, menossa vararikoon eikä mahdollinen hajantuminen armeijassakaan ole kenties estettävissä. Hän puhui näistä asioista asevoimien päivänä. Pres. Sukarno myös osallistui ohjelmaan.

LONTOO — Lordi Aberdare, brittiläinen Olympiakomitean jäsen ja tunnettu verkkopallon pelaaja, menetti henkensä viime perjantaina automobiilionnettomuudessa Jugoslaviassa. Hän oli 72 v. ikäinen. Hän oli tulossa Bulgariasta pidettävästä Olympialaiskomitean kokouksesta.

RAIVAAJA

TOIMITTAJA:
Mrs. Sulkana — Toivo M. Niska
Jouko Honkonen
Puh. 3-0861 — Konttori puh. 3-9323
HENRY PURANEN, Manager
Päätoimittaja: 215 W. Main St., Fitchburg, Mass.
Puh. 3-0861 — Konttori puh. 3-9323
Lisä: 1 v. 10.00 — 6 kuuk. 5.00

Entered as second-class matter May 1, 1911, at the Post Office at Fitchburg, Mass., and re-entered under section 1103, Act of October 3, 1917, as amended. Published daily, except Saturday and Sunday, by the Raivaaja Publishing Company, 44 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass.

Keinotekoinen kuu

Tieteen ja tekniikan kehityksessä, edellisten vuosikymmenten ponnistusten tuloksena on meidän sukupolvemme osaksi tulleet kahden sivistyshistoriallisen merkkipylvään saavutukset. Meillä on avaruuden ja aineen lakien tutkimuksessa kaksi voiton merkkipylvää. Ihmiskunta on saavuttanut nämä sen taivaanmaattoman taistelun kautta, jota ihmisen alusta pitäen on käynyt luotua vastaan ymmärtämättömyyden sitä ja voittoaakseen siltä parempia elämisen mahdollisuuksia. Heinäkuun 16, 1945 oli ensimmäinen merkkipäivä, jolloin ensimmäisen atomipommin kokeiluunsa New Mexico arolla onnistuttiin. Siitä alkoi ihmiskunnan historiassa atomiaika. Toinen päivä oli viime perjantaina, lokakuun neljäs, jolloin venäläiset onnistuivat maapallollemme keinotekoisien seuraajien ilmoina lähettämässä. Se merkitsi lukemattomien maapallon asemien avaruudessa koskevien johtopäätelmien todistusta ja näin lopullisen vahvistuksen Newtonin, Keplerin, Galileon ja Kopernikuksen vuosisatoja sitten esittämille otaksuimille. Tekniikka ja tiede juhli voittoja, jonka merkityksen todellista suuruutta emme vielä täällä hetkellä osaa arvioida.

Neuvostoliiton tiedonanto maan satelliitin onnistuneesta ilmoille lähetyksestä ei herätä asiantuntijoiden piireissä muuta hämmästyksistä kuin sen, että he ovat siinä näin pian onnistuneet. Jo monia kuukausia sitten, jolloin 64 kansakunnan tieteellisten tutkijoiden johtavat piirit sopivat ensi vuoden loppuun päättyvän geofysikaalisen vuoden ohjelmasta, oltiin selvillä keino-tekoi-keiksi kuukausi nimettyjen havaintoinstrumenttien ilmoille lähettämisen mahdollisuudesta ja meillä Yhdysvalloissa on valmistelu viimeisillä asteilla useita pieniä laitteita, joita pian suunnitellaan lähettää avaruuteen. Nyt siellä jo liitelee venäläisten kuu, me olemme radion kautta siitä saaneet äänimerkkejä ja Alaskassa se on myöskin nähty, vaikka sitä pidettiin mahdollisena vasta tulevina aikoina.

Venäläisten laitos tuntuu olevan suurempi kuin mitä amerikkalaiset ovat suunnitelleet. Täällä on puhuttu pallosta, jonka kokonaispaino olisi 20-30 paunan vaiheilla, mutta venäläisten kuu painaa 184 paunaa, se on paljon muotoisempi, kiittää 560 mallin etäisyydessä maasta 18,000 mailin tuntinopeudella ja kiertää maapallon 1 tunnissa ja 36,2 minuutissa. He ilmoittivat sen läpimittaksi 23 tuumaa, mutta eräiden havaintoajien mukaan se on solkoinen ja suurempi kuin alussa on ilmoitettu.

Keinokuu korkeuksiin lähettämisen, kuten tällaiset tutkijat hyvin tietävät, tapahtuu jaksorajajaksollisilla raketeilla — raketeilla, joiden kehittäminen alkusyksyksen. Tällaisien tutkijoiden mukaan voidaan räjähdyskaset järjestää visien aikamäärien mukaan siten, että ensimmäinen raketti räjähdettyään putoaa pois noin 35 mailin korkeudessa, toinen vie palloa vähintään 300 mailia ja kolmas aina siihen asti kuin se on päässyt maan vetovoiman kanssa sellaisiin suhteisiin, että se saattaa jäädä kiertämään rakentansa, jossa se laskelmien mukaan voi kestää vuosia. Lopuksi se kuitenkin palaa ja häviää avaruuteen, jossa yleensä liikkuu tavaton määrä erilaatuisia meteoritteja.

Tällaiseen maan satelliittiin asetettu radiolähetin ohella erilaisia havainto- ja tutkimusvälineitä, joista laboratorioissa ja muissa tutkimuslaitoksissa työskentelevät tiedemiehet odot-

tavat saavansa tietoja avaruudessa vallitsevista olosuhteista. Mitä kaikkea tullaan tietämään on vielä hämmästyksen peitossa, mutta yksi asia on selvä: Ihminen on astunut suuren askelen voitaakseen maan ilmakehän tähän astisen raja-aidan ja sille avautuu koko avaruus. Voittoon ihmisen voi käyttää oikein tai väärin.

Samanlainen raketti, joka kohtaa keinotekoisien kuun avaruuteen kuljettaa myöskin atomi- ja vetypommit varustetun kaukoammuksen mantereelta toiselle, joka saattaisi merkitä miljoonille kuolemaa. Toivoamme, että uusi merkkipäivä kehityksemme historiassa ei muodotu hävityksen aatoksi, vaan voitoksi rauhalle — voitoksi ihmiselle, joka niin paljon on raatanut ja sittenkin saanut elää rauhassa ja puutteessa.

Painovapausolot Ranskassa

Vaikka Ranskan hallituksen taholta väitetäänkin, ettei se lehdistön sensuurissa käytä kaikkia niitä valtuuksia, mitä se kansalliskokouksesta on saanut, jatkavat kuitenkin lehtien painosten takavarikoimiset ja pakkoimenpiteet julkisen sanan ahdistamiseksi johtavien poliitikkojen pakkopaitaan. Asia on laajentunut yleistä huomiota herättäväksi maan ulkopuolella, kun ensiksi sen kuukaudesta toiseen jatkumisen vuoksi ja toiseksi sen takia, ettei pakollisen sensuuri-toimenpiteet ole kohdistettu yksinomaisesti vasemmistopuolelle vastaan, vaan joutuvat rangaistuksen alaisiksi oikeistolaisiksi, jopa itse hallituksen politiikkaa kannattavat lehdetkin.

Tuskin kuluu viikkoakaan ilman, että hallitus poistaa myynnistä jonkin lehden numeron sen vuoksi, että siinä "hyökätään valtion turvallisuutta vastaan". Sensuuriherättäjä käsittelee tämänlaisia hyökkäyksiä miltei kaiken, mikä jollakin tavalla koskee Algeriaa ja sitä taistelua, jota siellä käydään päivästä päivään noin 400,000 suuruisen Ranskan armeijan ja 23,000 sissin suuruisen kapinajoukon välillä. Kun eräs ranskalainen joka Algerian armeijassa oli toiminut luutnanttina selitti taistelun kulkua ja osoitti ranskalaisien syyllistyneen julkaisuksi, niin lehden numero takavarikoitiin. Kuluva vuoden alkupuolella hallitus takavarikoi Ranskassa ja Algeriassa yli 40 sanomalehden numeroa kaikkien puolueitten saadessa osansa tästä rangaistuksesta. Eräs vasemmistolainen lehti selitti hallituksen takavarikoimisen sille tulleen maksamaan yli 23,000 dollaria.

Asiasta on monesti vedottu hallitusmiehiin, mutta ne ovat taipumattomia tekemään muutoksia tässä enempää kuin koko Algerian politiikkassakaan.

Voimatuonin "socialismia"

Voimatuonin yleistä omistusta ja kontrollia vastustetaan siksi, että se on socialismi. Mutta sellainen socialismi, jota voimatuonin kannattaa on OK. Katsokaamme Niagarin voimalaitoskysymyksen ratkaisua. Kongressin edustajahuone hyväksyi yhteisöomistuksellisen lain 813 äänellä 75 vastaan. Se oli pauman vaiheilla, mutta venäläisten kuu painaa 184 paunaa, se on paljon muotoisempi, kiittää 560 mallin etäisyydessä maasta 18,000 mailin tuntinopeudella ja kiertää maapallon 1 tunnissa ja 36,2 minuutissa. He ilmoittivat sen läpimittaksi 23 tuumaa, mutta eräiden havaintoajien mukaan se on solkoinen ja suurempi kuin alussa on ilmoitettu.

Miksi tämä laki tuli niin helposti hyväksytyksi ja miksi niin monet yhteisöomistuksen vastustajat puolustivat sitä? Vastaus on selvä: Yksi voimatuonin suurin joasto, Niagara-Mohawk-yhtymä kannatti sitä. Voittoiluun perustuva yksityinen yhteiskunta kannatti lakia erikoisesti Niagarin kivienvierästä turmellisen suuren osan yhtymän voimalaitoksesta ja korvataksaan menetyksen Niagara-Mohawkin, joka kalliilla hinnalla ostettava sähkövoimaa Canadian puolelta. Yhtymä haluaa nyt saada voimaa halvemmalla New Yorkin valtion Power Authoritylta, joka rakentaa Niagarin voimalaitoksen. Edelleen laki oli kompromissin tulos ja yksityinen voimayhtiö pääsi siinä sähkövoiman jakamiseen yhteisesti omistettuihin ja farmarien osuustoimintoihin järjestöjä edellisempään asemaan.

Näin me havaitsemme, ettei Niagarin voimalaitosten valtion varoilla ja yhteisöomistuksella rakentaminen ole socialismin, koska siihen sisältyy voimatuonin etu. Republikaaniset poliitikot ja hallituksen kor-

Maailmankaikkeuden ihmeitä

Evangelista Johannes kirjoitti Iimetyksirakansa 20. luvun 7. jaksossa: "Ja kun ne tuhat vuotta ovat loppuun kuluneet, päästetään saatana vankeudesta". Näitä sanoja hänen ei olisi pitänyt koskaan kirjoittaa. Monet yksinkertaiset sietel ovat näet käsittäneet ne aivan kirjaimellisesti määrääkseen maailmanlopun ennustukseksi ja saaneet sille itselleen suurta vahinkoa. Niin tapahtui ensimmäisen keran ajanlaskumme ensimmäisen vuosituhannen loppuun, jolloin uskoettiin, että maailmanloppu tulee v. 1000 ja usea myi silloin kaiken omaisuutensa lähtäkseen Pyhälle maalle ja ollakseen paikalla päivän tuomiopäivän tullessa. Raskas lienee ollut pettymys, kun maailmanloppu ei tullutkaan ennustetuna vuotena. Vain rutto ja näikä tekivät lopun lukuisista pyhiinvaeltajista...

Sen jälkeen on lukuisia ihmisiä peloteltu ja petetty yhä uusilla ennustuksilla milloin näkin ajankohtana tulevasta maailmanlopusta. Jos jokuikin "ajan merkkejä" hyväksyy, käyttäen ovat sekä herätysseuranajat että myös "oikeat" papit hankkineet herkkäuskosten kustannuksella hyötyä luvaten, että nyt on maailmanloppu taatusti tulossa! Eräiseen aikaan peloteltiin minkä pyrstötähden nojalla milloinkin maailmanloppu. Esim. 1773, kun tuollainen "avaruuden kulkuri" taas nähtiin taivaalla, Pariisin papit myyskentelivät — pääsylippuja paratiisiin...

Tähtitieteilijät eivät suuria perusta pyrstötähden vaarasta. Yhteentörmäyksen sellaisen kanssa uhkaa heidän laskelmiensa mukaan maapalloa kerran 80 miljoonassa vuodessa. Eikä maa silti tuhoutuisi...

Pahempi juttu olisi, jos aurinko törmäisi johonkin tähteen. Mutta sellainen mahdollisuus on vain kerran 200,000,000,000,000 (kaksoinen ja 17 nollaa) vuodessa, joista tähden erään on kulunut vasta 300,000,000 — todennäköisesti.

Uskottavampaa on niin ollen, että aurinko vanhuuttaan sitä ennen kuolee luonnollisen kuoleman, kunhan muutamia vuosimiljardeja ennettä kuluu. Sihen mennessä ihmiskunta hyien enättä tehdä itselleen ratkaisevat koltoiset atomi- ja vetypommeillaan.

Mutta ajatteltavissa on myös, että aurinko kuten muutkin tähdet saattaa räjähtää. Silloin laulu tietyistä lopettaa lyhyeen. Sellainen vaara on lähimpiä vuosisatoja ajatellen kuitenkin vain yksi mahdollisuus monista miljardeista. Eikähän muuten ole mahdollista, että aurinko on jo räjähtänytkin.

Lähimpänä oleva vaara itse asiassa uhkaa kuusta käsin, joka — eräiden nerokkaiden laskelmien mukaan — on nykyisin etäännyttymään etäännyttymään maapallosta. Nykyisin kuu kiertää palloamme 36,000 peninkulman päässä. Päästyään 51,000 peninkulman etäisyyteen se kääntyy taakseen, sanovat asiantuntijat. Silloin se voi koota vaara. Toistaiseksi laskemattomalla nopeudella se lähennee maapalloa taas ja räjähtää vihdoin n. 1,700 peninkulman päässä sen pinnasta, jolla tietysti silloin tapahtuu minkä tahakin sekasortto. Meillä ei ole kuitenkaan vielä kiirettä suojautua, sillä ennen kuin kuu enättä käännöksensä 51,000 peninkulman päähän, ehtii kuluu suunnilleen 50,000,000,000 vuotta...

"Planeetta, joka olikin karku-teillä oleva kuu..." Vuonna 1930 ilmoitti nuori Clyde Tombaugh-niminen tähtitieteilijä keksineensä uuden planeetan entisten kahdeksan lisäksi. Tiettyjen seikkojen perusteella astronomit olivat sellaista uutta planeettaa etsimään. Uusi planeetta si nimen Pluto, ja sitä ryhdyttiin tutkimaan lähemmin, kun se lopulta oli tullut "näköpiiriin". Ja nyt todettiin siitä merkittäviä seikkoja.

Ensinnä havaittiin, että vaikka oli laskettu Pluton olevan 6 kertaa maapalloa suurempi, se olikin omaa planeettaamme melkoisesti pienempi. Sillä havaittiin lisäksi olevan varsin omituinen rata, joka antoi päätua kaikille tähtitieteen tiedoille planeettain kiertoratojen säädyllystä ominaisuuksista: se oli mm. 17 asteen kulmassa niihin, eikä se edes kulkenut lähempänä olevien ulkopuoliteista, jotka kohdassa kuten olisi ollut asiaan kuuluvaa, vaan välistä pujahti

keimmita huipulta asti hyväksyvät myöskin sellaisen yhteisöominnan, jossa yhteisöomistuksella suoritetaan kustannukset ja yksityiset niittävä voiton. — The Labor.

jopa niiden väliinkin. Kiertoaikaahan sillä oli — peräti 248 vuotta.

Tämä sopimaton käyttäytymisen tyrmistyi astronomien. Mutta ennen pitkää tultiin huomaamaan, että Pluton vuorokausi lisäksi on jopa omituisen pitkää — kerrassaan 6½ maapallon vuorokautta.

Se viittaa kintaalle kaikelle tieteen tiedolle auringon vetovoiman vaikutuksesta planeetan kiertoliikkeeseen. Tämä viittaa tietysti voimakkaasti lähimpään planeettaan Merkuriukseen, jonka vuorokausi on ajan oloon käynyt samaksi kuin sen vuosi eli 88 maapallon vuorokaudeksi. Mutta mitä etäännyttävää planeettaa on auringosta, sitä vähäisempi pitäisi jälkimmäisen jarrutuksen olla. Ollakseen auringosta kauimpana Plutossa on siltä oikoa kuhnu planeetaksi.

Ainoa selitys Pluton omituiseen käyttökseen on, että se oikeastaan onkin — kuu, sanoo Gerard P. Kuiper, eräs Amerikkalaiset etevimpiä tähtitieteilijöitä. Varhemmin jo tiedettiin, että Neptunus on joskus hukannut toisen kahdesta kuustaan, mutta saanut sen taas kiinni. Nyt tuntuu ilmeiseltä, että sillä on joskus ollut kolmannen kuun, jota se ei ole saanut karkuteilla jättämään hyvissä järjestyksessä saatoonsa. Tämä karkulainen on Pluto. Sen mukaan Neptunuksen vetovoima olisi jarruttanut Pluton kiertoliikettä ennen sen liyistämistä tiheensä.

Täten on siis planeettain luku supistunut takaisin kahdeksaan, mutta tunnettujen kuiten määrä lisääntynyt 31stä 32:een. Maapallolla on kuten tiedämme vain yksi kuu eikä Merkuriuksella ja Venuksella ainoastaan. Mutta Marsilla on kaksi, Jupiterillä kaksitoista, Saturnuksella yhdeksän, Uranuksella viisi ja Neptunuksella kaksi — ynnä lisäksi tuo yhä karkuteilla oleva, jota lyöttämisestään v. 1930 asti on hairahduttu pitämään planeettana...

Kirjallisuus ja taide

Tervetullut kirjauutuus

Englanninkielinen teos luo tieteellistä valaistusta Suomen kansan alkuperään ja historiaan

Kirj. Arne Halonen

Niille joita suomalaisen syntyperän johdosta vaivaa jonkinlainen ailemuuskompleksi, tulee juuri ilmestynyt S. C. Olinin kirjoittama FINLANDIA — the racial composition, the language and a brief history of the Finnish people (Kalevan Ritarien kustantama) lämmittävänä sydämenlääkkeenä. Perustan huolellisen analyysin sekä omaperäisille tutkimuksilleen että viimeisimmille antropologisille, etnologisille ja biologisille toteamuksille todistaa kirjoittaja vakuuttavasti miten virheellinen on mm. Amerikan suomalaisille paljon harmia aiheuttanut seltitys, että suomalaiset jollain tavoin olisivat sukua mongoloille. Rotuselvityksessä ei nykyäänkään oteta huomioon ainoastaan joku kielellinen yhtäläisyys tai asutuksellinen läheisyys, vaan ennenkaikkea myös biologiset ominaisuudet ruumiinrakenteesta silmien väriin ja hiusten mikroskooppiseen analyysiin saakka. Vertailemalla näitä ominaisuuksia eivät nyky-aikaiset tiedemiehet löytä minkäänlaisia yleistä yhtäläisyyttä suomalaisten ja mongoliroituisten ihmisten välillä. Rotujen ja kansojen vuosituhansien kestäneessä vuorovaikutuksessa on luonnollisesti tapahtunut sekaannusta eikä Euroopasta voida löytää yhtään täysin puhdasrotuista kansaa. Esimerkiksi mongolit ovat kahdesti kuljonneet Euroopan halki väliittajina ja hävittäjinä ja ehkäpä juuri siitä seurauksena saatetaan mongolilaisia ominaisuuksia löytää minkä Euroopan kansan keskuudesta tahansa. Sikäli kuin suomalaiset ovat kysymyksessä, mongolien valtaus ei kummallakaan kerralla ulottunut suomalaisten asuinajalle saakka. Näin ollen suomalaiset talsivat säästettyä paremmin mongoolitartunnalta kuin Euroopan muut kansat, joiden varhaisimmat tiedemiehet luokittelevat suomalaiset mongoliroituun kuuluviksi. S. C. Olinin teos on tieteellisesti vakuuttava ja ken kirjan lukee voi panna tyydytyksellään merkkeille, että suomalaisille kohtalokkaita erehdykset kansansa alkuperästä ovat vihdoin tulleet korjatuiksi.

S. C. Olinin teoksessa esitetään myös katsaus suomenkielen alkuperään ja mitä sukulaisuutta kauniilla äidinkiellämme on muihin kieliiin. Katsaus Suomen kulttuuriin saavutuksiin on mielenkiintoinen ja vähemmän mielenkiintoinen ei suinkaan ole katsaus suomalaisten osuuteen Amerikkalaisen siirtokuntien historiassa ja Delaware jokilaakson asutuksessa, josta ruotsalaiset ovat nauttaneet itselleen kunniaa suomalaistenkin kustannuksella.

Maailmankaikkeuden ihmeitä, josta on pidetty useita esityksiä, on nyt suom. käännös, joka on ilmestynyt kirjasto- ja kirjallisuuslaitoksen kustannuksella.

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

Kirj. Arne Halonen

nuksella. Vaikka tämä seikka on suomalaisen historioitsijoiden taholta jo ennenkin tuotu esille, luo Olinin teos lisää valaistusta moniin vähemmän tunnetuihin seikkoihin. On joskus yllättävää lukea mainintoja historiallisista henkilöistä, joiden kansallisuuteen ei ole tullut kohdistettua huomiota, mutta jotka ovatkin olleet suomalaisia.

Niin korostavasti ja ylistävästi kuin kirjassa tuodaankin esille suomalaisen saavutukset ja heidän hyvät puolensa, ei sitä silti voida luokitella propagandakirjaksi suomalaisen kansallistunteen kohottamiseksi, vaan on se puhtaasti tieteellinen analyysi, joka johtaa ehkä hämmästyttävinkin suomalaisen mainetta kohottaviin tuloksiin. Tehkää palvelus Amerikan suomalaisten jälkipolville toimittamalla tälle ainutlaatuiselle englanninkieliselle kirjalle laajan levikin.

Lukijain Osasto

Amerikassa käynyt vieras Suomesta

Amerikka sai vieraan Suomesta. Tosin se ei ole ainoa, mutta kuitenkin hyvin mielenkiintoinen. Eräs isoäiti oli voinut erään julkaisun järjestämällä kilpailun, jossa ensimmäisenä palkintona oli Amerikkamatka. Amerikkasta palatuaan hän oli näkemisiin ja kulemisiin kertonut mainittuun julkaisun edustajalle.

Oli sentään hyvä, kun matkailija ei tartunut pännään ja kirjoittanut paksum kirjaa kokemuksistaan, kuten jotkut ennen häntä ovat tehneet. Tosin hän viipyi täällä vain pari viikkoa, jolla ajalla hän "veljejoikansa kyydillä" ajoi Canadasta Yhdysvaltoihin pitkin idän rannikkoa melkein Floridasta saakka. Tällä matkalla veljejoikansa, joka asuu Canadassa, oli kehaissut tädilleen, että "näin Karhulan poika ajaa amerikkalaisen loistoautoon ohitse".

Täti oli ihmetellyt autojen paljoutta, neekerien paljoutta, hienoja autoita, ihmisten ystävällisyyttä ja hymyä, vapasta käytöstä ja vähiä vaatteita. Hän sanoi olleen kuumaa, jonka vuoksi Bostonissa kauppaan oli tullut nainen, jolla oli yllä vain shortsit, valkeat rintaliivit ja papiljoitipäässä. Tämä oli häntä ja seuralaisiaan nauruttanut.

Amerikassa oli myös hänelle vältetty, että kun amerikkalaisen nainen menee naimisiin, ei hänen tarvitse tehdä sen jälkeen mitään. Sanoi itsekin nähneensä, että siinä on paljon perää. Kun tuli vieraita, niin mies keitti kahvin, josta kahvipöydän ja hoiti samalla lapsia. Rouva vain juttelei vieraiden kanssa ja polteli tupakkaa. Monessa paikassa mies laittoi ruoankin, vaikka oli koko päivän työssä. "En minä sellaista oikein ymmärtänyt".

Matkailija sanoi käyneensä myös Amerikan suomalaisilla farmareilla. Kyllä siellä pääsevät töitten puolesta helpolla, huomautti Suomen vieras. Sen jälkeen, kun heinäntuon tehti, ei sitten muuta enää tehtäkään. Vilja on niin halpaa, ettei sitä kannata viljellä ollenkaan, etelässä tuotetaan.

Navettaan ei tarvinnut mennä ennen kuin puoli kahdeksan aamulla. Jos aikaisemmin olisi tarvinnut mennä, niin vaihtaisiin alaa, oli Amerikan suomalaisen farmarin emäntä vieraalle kertonut. Farmilla oli ollut 36 lehmää, mutta vain kolme heinällä piti niistä huolen. Tämä nainen muutoin oli ainoa, jolla, jolla ei ollut kotikivä ja joka ei halunnut enää koskaan palata Suomeen. Toiset olivat kaikki puhuneet Suomesta itku silmissä.

Vieras oli kovasti kaivannut kukkia, mutta kun ei ollut missään kukkakauppoja, niin mistä niitä sitten otti. Hän ei ainakaan ollut sellaisia nähnyt. Talojen ulkopuolella näkyi vain koristeena valkeita lintupatsaita, hyvin vähän missään kukkia. Haudausmaat olivat olleet "hyvin rumia", istutuksia ei juuri lainkaan.

Omenapuita kasvoi villinä metsissä. Suomalaisfarmilla oli myös suuria omenapuita, ja oksat notkuivat omenien painosta. Kun kysyin, mitä niille tehtiin, niin vastasivat: Ne putoavat maahan ja lehmät syövät niitä.

Lehtimetsissä ei voinut liikkua ulkona, sillä siellä sai pahan ihottuman eräistä myrkyllisistä kasvista, jota oli kaikkialla.

Näin kertoi Suomen vieras näkemysään Amerikasta. Pyydän ne tarjota Amerikan suomalaisten hymyileväksi. — Kertomuksen luki.

JUTUSTELUA

Kulkurien koulu

Emme mene "arenteeraamaan" onko lehtitietä hoopojen opiston perustamisesta ankka, vai onko se täyttä totta, mutta selvä on vain, että Amerikoissa varsinakin taannoina aikoina on tavallisen kulkuriromantikan opetus pitänyt nyt Texasissa asetettujen ammattikoulun opetusperustella. Sanottaan, ettei se kukaan homma enää tahdo leivillä lyödä ja että tienparojen tarpeisiin on vaikea saada riittävästi leipää ja sarkkia ja että sen vuoksi ovat alan kirkkaimiehet lyöneet tuumansa tukkioon ja perustaneet Texasin kulkuriammattin korkeakoulun. Siellä opastetaan kädessä pitien, kuinka vihai-

set koirat ja ärtysivät maanviljelijät parhaiten lepytellen ja kuinka on pidettävä tavattaessa emäntä, joka viitoittaa kulkuripojat hongan tuutiin. Korkeakoulussa annetaan myös arvokkaita ja kokemusperäisiä neuvoja siitä, kuinka kulkurit parhaiten pystyvät viettämään yönsä taivasalla pakkaen kynsissä, ilman yöpymisneuvoja ja eväitä. Kyseisen opiston säännöissä on lisäksi sellainen pykäle, että mikäli oppilas on vähävarainen eikä kykene maksamaan "luku-kausimaksua", hän saa suorittaa luonnossa opetuksesta kuitutetuista oppikirjoistaan aiheutuvat menot. Tämä tapahtuu siten, että oppilas joutuu määrätyn ajan työskentelemään palkkatta opiston "palvelevana veljensä", puunkaikkajana, tiskajana ja siivoojana. Kurssin käytyään hän saa kuraansa todistuksen ja joutuu sen jälkeen maailman markkinoille täysinoppineena "pummina".

Ravintoaineteollisuus

Monien muiden ihmeellisten keksintöjen ohella nyt kuullaan, että Englannissa jokin tutkijaryhmä on onnistunut yrityksessään kehittää synteettinen ravintoina, joka sisältää kokonaista viisi ruokalajia ja on puristettu tulitikkulaatikon kokoiseen tilaan ja joista ei puutu enää mitään vitamiineja kuin kaloriotakaan. Uudet ainekset esiintyvät pillereiden ja pulvereiden muodossa ja käytettäessä tarvitsee vain sekoittaa ne tiettyyn määrään vettä, niin — hokkus pökus — pöytä kattaa itsensä tuossa tuoksossa Appelsiininäyruksä, erilaisia keittoja, perunamuhennosta, monenlaisia viljatuotteita valmistettuja ruokalajeja ynnä muuta maukasta pystytään nyt valmistamaan muutamalla kädenliikkeellä. Valitettavasti tästä keksinnöstä tuskin meikäläisille perheenemännille kuitenkaan koittu minkälaisia helppotuksia taloudessa, sillä ainakin toistaiseksi säilytetään näiden "tulitikkulaatikko-aterioiden" valmistusohjeita saarivaltakunnan sotaministeriä tiukasti varjeltuna salaisuusina. Tarkoituksena on nimittäin käyttää näitä vähän tilaantavia mutta silti täyden asiansa ajavia ravintolainetta tarvittaessa niin sanottuina "rautaisina annoksina" brittiläisen imperiumin sotapojille maalla, merellä ja ilmassa.

Amsterdamissa

Käytin joitakin aikoja sitten kärräjä muutamaa muutamaa vastaan. Jutusta esiintyi todistajana eräs aviopari. Rouva kertoi oikeuden edessä seuraavaa: "Heräsin keskellä yötä kovaan kolineaan ja kun syytyn yöpyydällä olevan lampun, näin vuoteena alta tötöttäessä miehen säärät." "Jaaha", keskeytti tuomari, "murtovaras oli siis piiloutunut vuoteenne alle?"

Rouva puudisti päätään. "Ei suinkaan, herrä tuomari. Ne olivat miehen säärät. Hänkin oli herännyt kolinaan."

Romeo ja Julia

Nuori Romeo pisti päänsä rakastettunsa ikkunasta sisään. — Kiiruha rakas, ja pue pian yllisi, niin saamme selväksi tämän karikaamisen vihdoin.

Hiljaa, kuiskasi Julia, isä ja äiti voivat kuulla.

Ei se merkitse mitään. He seisoivat tulla alhaalla ja pitivät kiinni tikkaista.

New Port Richey, Fla.

Olemme lokakuussa, syyskuu alkaa lähestyä, ihmiset siirtävät kesäisen toimintansa seinien sisälle. Kesä on ollut kovin oikullinen, mutta talvi tuo tullessaan on meille iätämättömän luonnossa kun ihmisluksakin. Rauhassa maassa ja ihmisiillä hyvä tahto on kaukana, rauhatomuus ja hyvä tahto jäivät kovin pieniksi merkityksellään.

Suomimatkalla

Palasi Olga Tila, Olga on Oulaisten tyttäriä pohjois-Suomesta. Neljäkymmentä vuotta sitten Olga lähti tänne suureen maailmaan kokeilemaan mitä elämä täällä hänelle ja monille toisille siirtolaisille voi antaa. Antoihan se elämän kulta monine pitkinne vuosieneen Olgalle työtä, iloa ja myös ruuakin. Pari vuotta sitten Olga menetti kuoleman kautta miehensä, joka oli vielä parhaassa miehensä iässä. Olga omaa suuren määrän elämän eteenpäin vientitarmoa, jota ihmisen tarvitsee elämän taistelussa. Olalla on Suomessa omaisia ja kasvaneita lapsuuden leikkiveriteitä. Heitä oli suri ilo nähdä pitkän ajan perästä. Olga kertoi paljon matkustellessaan ympäri Suomea. Suuri oli muutos tapahtunut sen jälkeen kun hän lähti sieltä. Olalla on täällä kallis uusi koti ja matkan jälkeen taas alkoi arkinen aherrus. Muisto matkasta ja kaikesta perillä säilyy kauan mieleessä. Elli Luoto laitto Olgalle ja hänen vatsilleen tullaikahvit kotinsa.

Raivaajan pitkäaikainen asiamies

Isak Rantala vaimonsa Lempin kanssa palasivat tänne kotinsa kesän alustaan matkalla. He kävivät Detroitissa tyttärensä ja vävynsä perheessä Eino Iainella, poikansa ja Eugen Rantalan perheessä Ishpeningissä. Mich. He kävivät myös Mrs. Alina Heinin luona Ashabulassa, Mrs. Heino on Lempi Rantalan sisko. Rantaloilla on paljon ystäviä ja tuttavuuksia Ashabulassa. Rantalat asuivat ennen siellä. Teivutuloa matkailijat koki!

Ikävän uutisen
saivat Aino ja William Roivas. Roivaisten velen vaimo kuoli pitkän sairauden perästä Columbussessa, Ohiossa. Tiedon saatuaan Roivaat lähtivät heti matkalle hautajaisiin. Edesmennti oli leski, hänen miehensä kuoli vuosia sitten. Tytär huolehti äitinsä hoidosta.

Klubi kiittää lahjasta
Maria Johnson lahjoitti arvokkaan lahjan näyttämölle. Kiitos Mrs. Johnson!

Elmer Korhonen
lähti vuosia ja lahjoitti Klubin ravintolaan ravintolatarpeet, joista joukolla nautittiin. Otto Wäntin lausui Klubin puolesta kauniita sanoja ja kiitokset kaikista mitä Elmer on tehnyt Klubin hyväksi. Yleisö onnittelilaululla.

Suuri joukko yllätti Wäreet

New York City, N.Y.

Mikko Lyytikäinen, Raivaajan edustaja. Osoite: 227 East 84 St., Room 5 Puhelin REgent — 7-4153.
Konttorin aukioloajat:
Torstaina ja perjantaina klo 12-5

JAAKKO ILMAJOELLA

Jaakko Mäenpää perheineen talosta 825 Walton ave. saapuivat Suomesta kallellaan ja olivat hyvin tyytyväisiä näkemiseensä. Jaakko on Ilmajoen poikia ja tämä oli ensimmäinen matka Ilmajolle sen jälkeen kun Jaakko nuorena poikana läksi tänne merien-tä. Kyllä se Ilmajoki on paljon muutunut, tuumi Jaakko. Kirkonkylä on jo niin täynnä taloja kuin kaupungissa ja niitä kauppiaita on vaikkamitä laajaa. Muistimme vanhan laulun

NYT
varastossamme:

Arvo Tuominen:
SIRPIN JA VASARAN TIE
\$4.75
KREMLIN KELLOT
\$5.50

Tauno Flinkman:
NELJÄSTI KARANNUT
\$3.50

Oskari Tokoi:
LAPSUTENI MUISTOJA
\$3.00

SISU (Tokoin elämäkerta
englanninkielellä)
\$6.00

Kalle Riissanen:
NAURU HYVÄLLE,
NAURU PAHALLE
\$2.50

Anatole G. Mazour:
FINLAND BETWEEN
EAST AND WEST
\$6.50

James P. Warbasse:
THREE VOYAGES,
Autobiography
\$3.50

Tynee Konga:
I REMEMBER
\$3.50

FINLAND SINGS —
SUOMI LAULAA
\$3.50

Vesterinen ja de Godzinsky:
JOKA MIEHEN
HARMONIKKAKOULU
näppäin ja pianoharmonikalla
\$5.00

RAIVAAJAN
KIRJAKAUPPA
Fitchburg, Mass.

HARLEMIN SUOMAL. EV. LUTH. SEURAKUNTA

106 East 86th Street, New York City
Rev. Arvi Henry Saaristu
Pappila: 304 East 93rd St., 4 B. Puh. AT-9-7733

Torstaina 10 p. Hartaushetki klo 7:30.
Sunnuntaina 13 p. Jumalanpalvelus ja H. P. Eht. klo 4:30.
Past. Saaristu. PYHÄKOULU klo 2:30.
ILTAOHJELMA klo 7:00 Miss Mandi Rytökän johdolla.
Torst. 17 p. ILTA PARIKANNIEMEN eli ent. Ukunienien lastenkodin hyväksi Mrs. Bertha Miettisen järjestämänä. Kahvitarjoilua. Alkaa klo 7:00.
A. H. S-su.

MAIN AVE.
PONTIAC SALES
PONTIAC ja GMC
Myynti ja palvelu.
Hyviä käytettyjä autoja.
Dial 38-221
4804 Main Ave., Ashtabula, Ohio.

MAYTAG SALES & SERVICE
Maytag automaattisia pyykki-koneita. Hotpoint välineitä — Ironititte silitysautoja.
Palvelumme kattaa myymämme 2 suurta puolia.
4136 Main Ave. 482 State St.
Ashtabula, Conn.

HENRY A. LEIMKUEHLER
FUNERAL HOME
6722 FRANKLIN BLVD. CLEVELAND, OHIO.
Puhelin: Woodbine 1-0071.
HENRY J. GOOD — EARL R. BAMPTON

PROCTOR SHOE STORE
FLORSHEIM KENKÄ
124 N. Park Ave., Warren, Ohio.

CARL W. HALL
HAUTAPALVELUS
633 No. Park Ave.
Warren, Ohio Tel. 4465-8
AMPULANSIPALVELUS
YÖLLÄ JA PAIVALLA
Kausi ja arvokas palvelus
perheen asettamalle hinnalla.

KNOBLE'S
The Knoble Brothers Co.
KUKKAKAUPPA
1836 West 25th St., Cleveland, Ohio
Puhelin: Prospect 1-6600

LOUIS A. BODNAR
FUNERAL CHAPEL
3929 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio
Pub. Melrose 1-3075
Hastakalle \$100 alkaen

on sinulle kallis, niin käännä trokisi seuraavasta aukosta sivukadulle. Bosco, joka näki pyssyt rosvojen käsissä, käänsi 39 kadun kohdalla, Long Island Cityssä siviile. Neopesti rosvot ottivat kultaaharkot ja pistivät trokin ajurin käsirauhoilla trokiinsa kiinni ja hävisivät. Bosco alkoi huutaa apua ja poliisit tulivat, mutta rosvot kultaaharkoineen olivat menneet. Bosco asui talossa 281 East 153 katu, Bronxin puolella. Hän on S. J. Y. Air Freight Co:n palveluksessa ja kulta jota hän oli viemässä, kuului Pan American Airways yhtiölle.

KALLISPALKKAINEN TUOMARI

Kuvernööri Harriman nimitti New Yorkin ylioikeuden tuomarin Bernard Botein New Yorkin vetomusosikoulu (Appellate Division) ylituomariksi, josta maksetaan \$38,000 vuodessa palkkaa. Yhdysvaltain ylioikeuden päätuomari saa \$35,500 vuodessa, joten Botein on korkeimmin palkattu tuomari tässä maassa ja koko maailmassa. Botein on 57 vuotias ja demokraatti, jonka Herbert Lehman, silloinen kuvernööri, nimitti ylioikeuden tuomariksi.

MIAMI-HONEYMOON \$10,000

Mrs. Frances Meyer, vaaleatukkainen kaunotar 34 vuotias, hakee avioeroa miehensä Jerome J. Meyeristä. New Yorkissa, juuri palatuaan hämmästyttävällä matkalla, joka maksoi \$10,000. Hämmästyttävällä matkalla. Syy avioeroon: Mies kutsui häntä vanhaaksi, sen jälkeen kun tuo \$10,000 oli menetetty. — Vanha mies, älä mene naimisiin kaunottaren kanssa. — W. H.

FINNISH AMERICAN JA SKI KLUBIN

Syyskauden avajaisiltaa Yorkville Tempelissä viime kuun 28 päivänä oli saanut urheilullisen liikkeen runsaslukuisena. Kiitos yleisölle kannatukselta. Nämä meidän ovat Amerikan suomalaiset nuoret miehet edustavat suomalaista urheilukulttuuria ympäri vuoden ja ansaitsevat kaiken mahdollisen tuen ja huomion. Ei ole helppoa Suur-New Yorkin alueella keskitettyä määrätietoisesti urheiluvälineiden, puhumattakaan niiden vaikeasta onnistumisesta. Suomalaisia sisua siinä tarvitaan ja poikien kunnostautuminen on osoittanut, että siitä heillä riittää.

Ilan ohjelmasta mainitsen: John Spong kahvimiehiin puheli siitä suuresta menestyksestä joka kohtasi meidän urheiluvälikä Emil Elon ja Julle Auvisen kuoleman johdosta. Nykyloissa tätä aukkoa on vaikea täyttää. Näiden miesten harrastus urheilun eteen oli suurta uhrausta. Heidän mottona oli "terveessä ruumiissa terve sielu". Yleisö nousi ja vietti hiljaisen hetken heidän muistolleen.

Nähtiin Amerikan Olympia-komitean valmistama mielenkiintoinen värileukuva Oslon talvi-olympialaisten. Allemerkinnyt selitteli muutaman suomen poikemme suunnittelusta tulevien kuuksien aikana. Yleisölle esitettiin meidän monikertainen Amerikan hiihtomestari Tauno Pulkkinen. Juttua kesän tapahtumista ja karkeloa riitti kotilähtöaikaan. Sanotaan, että tervetuloa uudelleen, sillä samassa paikassa ja samoissa merkeissä järjestetään pirskeet lokakuun 26 päivänä. — Kv.

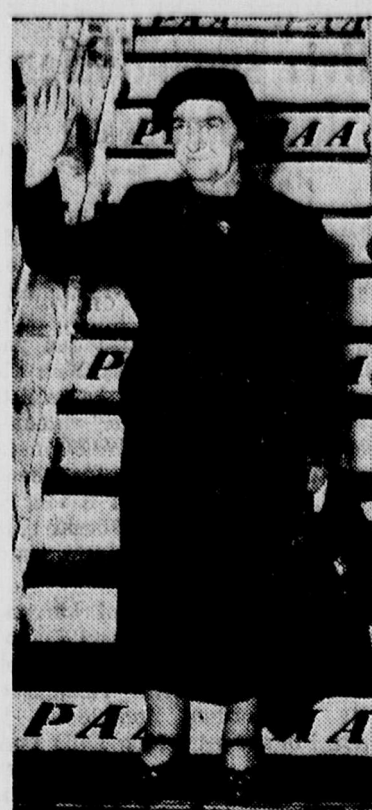
NEW YORKIN SUOMALAINEN KANSALLISEURA
viettä taas toimintakautensa avajaisjuhlaa Yorkville Tempelin juhlahuoneistossa 157 East 86 st. tämän lokakuun 19 päivänä, alkaen klo 8:30.

Sen pyytettön, synnyinmaamme parasta alati tarkoitava paikallinen työ seutukuntamme ulko-suomalaisen keskuudessa, toivottavasti kokoo taaskin toimintakaudelleen jo kohta avajaisjuhlaan alkaen kaikki suomalaisittain ajattelevat kansalaisemme saman kurkkihien alla. Helkikätään valtaisana keskuudessaamme jälleen Suomen laulut, soitkon valloittavasti kotoisimmat säveleemme ja ihaniimpina oman kansamme kausi kieli. Ken voikaan joukostamme sieltä silloin poissa olla.
Huom! Ohjelmamallit julkaistaan tässä lehdessä.

Scotia, N. Y.

Scotian Suomalaisen Avustuseuran kahviolet pidetään Armas ja Miija Hietalan kodissa sunnuntaina illalla 13 päivänä lokakuuta. Ei siis lauantai-iltaa. Osoite on 167 East Drive Ballston Lake, puhelin U.P. 2-5390. Tulkaa nyt kaikki mukaan keskustelemaan niistä miesten iltoista. Onhan se mukavaa jo etukäteen kuulla kuinka hauskaa meillä on tulossa. Suomalaisia siellä näytellään ja paljon muuta hauskaa siellä.

Warren, Ohio
Syystanssit
GIRADIN LEGION HAALISSA
i.k. 12 p:nä.
Matti Salmen orkesteri
soittaa.
KUTSU KAIKILLE
läheiltä ja kaukaa.
Aletaan kello 8:30 ill.
Kahvia tarjolla!
Voiman Klubi.

ISRAELIN ULKOASIAINMINISTERI

Mrs. Gilda Meir saapui Pan American World Airways Clipperillä Pariisista New Yorkin International ilmailuasemalle. Meir tulee osallistumaan Yhdistyneiden Kansakuntien yleisistuntoon, jossa hänellä on tärkeitä asioita esitettävänä siitä kuinka Syyrian varustautuminen häiritsee huolestumista hänen omassa maassaan.

tulee olemaan.
Haali on jo tilattu ja luvattu 9 päivä marraskuuta. Tästä lisää myöhemmin. — Maire.

Canterbury, Conn.

Raivaajan kirjeenvaihto

Canterburyssa samoin kuin lehden lukijakunnan keskuudessa muuallakin haluttuun lehdessä olevan paikallisia uutisia. Lähinnä niiden halutaisiin koskevan suomalaisten elämää ja rientoja. Lehden toimituksen ja Mr. Väinö Vellan kesken on nyt sovittu siitä, että hän alkaa paikallisia uutisia lähettämään lehdelle vakituisemmin. Mutta hänen on mahdoton saada tietoja kaikista asioista ja tapahtumista joista lehteen haluttaisiin uutisia. Sen vuoksi kehoitetaan tilaajia ja lehden ystäviä ilmoittamaan Vellalle kaikista julkisuutta ansaitsevista asioista ja tapahtumista ja varsinkin sellaisista, jotka koskevat kansalaistamme. Kirjeenvaihtajalle voidaan tiedottaa uutisia myöskin puhelimen kautta. Varmimmin hän on tervetuloa viikon päivinä kello viiden jälkeen iltapäivä ja lauantaisin ja sunnuntaisin koko päivän. Hänen osoitteensa on: V. Vella, Rt. 14, Canterbury, Conn. ja puhelinnumero on: Linden 6-9120. — Toim.

Chicago, Ill.

Chicago ja sen kiitotiet

50 vuotta sitten Chicagon komissio latti suunnitelmien kaupunkien rakennettaviksi pikateitä varten. Noin 25 vuotta sitten kun Chicagon uusi postikonttoritalo rakennettiin, niin sen sisään jätettiin silloin myöskin jo asiamukainen tila autotietä varten. Siitä nykyään johtaa tie Congress-kadun autotielle, mikä pari vuotta sitten avattiin osittain valmistuneena liikenteelle. Sen kokonaan valmistuttua tien mitta on 10 1/2 mailia. Tien kustannukset ovat \$10-100,000 mailia kohden eri pyöreillä luvuissa \$153,000,000. Toinen pikatie on North West Expressway. Se yhtyy lähellä Chicagon liikesekustaa "Loopia" Congress-tiehen ja johtaa uudelle O'Hare lentokentälle. Sen pituus tulee olemaan 17 1/2 mailia. Tässä lie ne hieman mielenkiintoista verrata muutamia numeroita, mitä on laskettu North West tien kustannuksiksi. Että tien valmistuminen on vennyntäin pitkälle ja vielä ottaa kaksi vuotta ennenkuin tien lasketaan olevan valmiina, ovat kaikki asiaatunnevat valittaneet, että rahan puute on ollut tekijänä.

Vuonna 1927 Chicago komissio laski tämän viimeisen tien kustannuksiksi \$59,580,000 ja tien pituus olisi ollut vain vähää väillä 10 mailia, niin silloin 1939 15 mailin matkan tie olisi voinut tehdä laskujen mukaan \$30,000,000. Sitten jo 1945 kustannus jo olisi ollut \$45,000,000. Tämä päivänsä kustannus koko tuolle 17 1/2 mailia pitkälle tielle onkin jo \$227,000,000. Tämä summa täytyy tulla suoritetuksi.

Kun autojen luku teillä lisääntyy, täytyy tulla väljempiä teitäkin. Auto-onnettomuuksien luku on Amerikassa ollut viime elokuulla korkein vuoden 1941 jälkeen, ollen tapaturmien luku 5 pros. enemmän kuin vastaavana aikana 1956. Chicagossa sen sijaan on kahdeksan kuukauden aikana tänä vuonna henkilöuhrien luku vähän laskenut, 1956 oli kuolien luku 216 ja tänä vuotena 197.

Piiriokouduksessa
tuomari Thomas J. Courtney tuomitsi Illinois Central rautatieyhtiön maksamaan \$135,000 korvausta yhdeksän vuotiaalle Lawrence Burrellille menetettyään molemmat jalkansa p. o. rautatien ylikäytävällä.

Aasian influenssa
on esiintynyt Chicagon piirissä. Esi-kaupunki Oak Park oli ensimmäinen, missä suuremmissa määrin tätä kula-

kautia esiintyi kouluissa erikoisesti. Chicagon kouluhallitus on ilmoittanut myöskin jo 50,000 koululaista olevan koulusta pois, mikä lasketaan tämän epidemian ansioksi. Tohtori Joseph G. Molner ja toisetkin tohtorit ovat antaneet lausuntojaan, että sen taudin suhteen on parhain heti asettua vuoteeseen ja levätä siksi kunnes taudin ilmeet ovat häihyneet.

Ronald Gene Cross

Hän osaa tavata suurelkin sanat oikein, joskaan ei aina tiedä, mitä sanoa merkitsevät. Kahden vuoden ikäisenä hän tahtoi päästä koulun toisen lasten kanssa ja äitinsä on hänelle opettanut aakkosia.

Hevosten valtakunta

on häviämässä valtiossamm. Samoin näyttää olevan laskuunsa farmitalojen lukumäärä. Vuonna 1913 oli Illinoisin valtiossa farmitaloja 245,000 ja hevosten lukumäärä samaan aikaan 1,500,000. Silhen ei kuulunut muilte eikä pikkuhevost. Nykyään on farmien luku 177,000 ja hevosten luku 71,000. Tähän kuuluu myöskin muilte, pikkuhevost, ratsastushevost ja näytehevost.

"Raha ja onni"

on Lauri Lembergin näytelmän nimi, mitä Chicagon Edistysyhdistyksen näyttelijät ovat alkaneet harjoitellaan kesälaitumilla palattuaan. "Jopa on hyvä näytelmä", huomautti näytelmän johtaja Arne Ero ensimmäisten harjoitusten jälkeen. Se tulee rämpäilyyn marraskuun lopulla. — T. K.

Fairport Harbor, O.

Varhais-syksen tarvehyys täällä
Kaunista "Intin kesän" ilmaa on ollut tähän asti täällä Erie-järven rannoilla.

Haalitoiminnasta

viime maininta, että täällä olivat ystävä ja toverit järjestäneet lähtöä, kumut Hilda ja Frank Tuurille viime sunnuntaina syyskuun 29 p. heidän paikkakunnalla poismuuttoa johdosta. He möivät talonsa naapurikaupungissa Painesvillessä ja lähtivät viettämään "oloneuvoksen" päiviä Floridaan. Liitto-osasto menettää heistä akherat toimihenkilöt. Toivotamme heille onnea ja menestystä uudessa kotipaikassaan.

Kuolemantapauksia

kansalaistemme keskuudessa on ollut taas hiljattain. Kaksi moesta, nimittäin Niilo Pietilä, vain 45 vuotias, sai äkkinäisen lähdön sydänkohtauksen johdosta syyskuun 19 p. Hänetä jäi vaimo ja yksi tytär, veljiä kolme ja kaksi siskoa. Hän oli täällä Fairportissa syntynyt ja koko elämänsä täällä asunut. Sitten syysk. 24 p. levisi taas tieto, että äkkinäisen kuoleman uhriksi oli joutunut kansalaistemme Felix Björklund, 65 vuotias. Myös sydänkohtaus aiheutti kuoleman. Hänetä jäi vaimo Anna ja kaksi tytärtä perheineen. Otamme osaa omaisten suruun.

Liitto-osaston kokous

ja kahviolet ovat lokakuun 17 p. Emäntänä toimii Vilma Suomi. Kaikki ovat tervetulleita! — I. A.

Sault Ste Marie, Michigan

Otto A. Laakso kuollut

Raivaajalle lähetetty englanninkielisen lehden uutisen mukaan on ent. clevelandilainen, Otto O. Laakso, kuollut viime keskiviikkona Sault Ste Mariassa, Michiganissa. Tässä kaupungissa hänen asuntonsa sijaitsee n:ssa 501 E. Portage ave. Laakso oli syntynyt lisälnessä heinäk. 9 päivänä 1883 ja asunut täällä vuodesta 1921 asti. Vainajaa lähinnä suremaan jäi hänen vaimonsa Hilma, jonka kanssa hän oli mennyt naimisiin Clevelandissa 1912. Jälkeen jäi myöskin tytär Mrs. William Virtanen täällä, kaksi lastenlasta ja yksi veli ja kaksi siskoa Suomessa.

Peabody, Mass.

Elsa M. Anderson, Waldemar Andersonin vaimo kuoli tiistaina lokakuun 1 p. J. B. Thomas sairaalassa. Hän oli Suomessa syntynyt, ollen Wille ja Malvina (Hokkanen) Pynnösten tytär. Viimeiset 47 vuotta hän on asunut täällä Peabodyssa.

Hautajaiset toimitettiin perjantaina suomalaisesta kirkosta, jonka jäsen hän oli, Conway hautausmaahan ohjauksella, pastori E. O. Rankin pitiin hautauspuheen niin kirkossa kuin Cedar Grove hautausmaalla, mihin vainaja jätettiin viimeiseen lepoon. Kantajina toimi Rudolph Penttilä, Eino Kankalo, Niku Hoikala, Einar Davidson, Fabian Nyman ja Karl Varvas. Yleisön joukossa oli kaupungin kuulososton korkeita virkailijoita. Jälkeensä jätti hän miehensä Waldemarin ja poikansa Joel W. Andersonin. Kolme tytärtä Helvi I. Anderson, Duke Universityn sairaalaoasolta, North Carolinassa, Elsa Pantazelos, Lymnissä ja Irja Hayden Peabodyssa ja 10 lastenlasta sekä suuri ystäväpiiri.

Antti Sormunen
sai halvaustapaisen huonovointikoh-tauksen.

Anna Mäki

on Salemin sairaalassa hoidettavana.

Joulumerkkien komitea

pidi kokouksensa maanantaina syysk. 30 p. Peabodyn Co-operative pankissa. Alkuperäisjohtaja on sen komitean puheenjohtaja ja suunnitelma tehtiin joulumerkkien myymistä varten tänä vuotena. Tulokutaksi asetettiin \$5-800. Ensi keväänä on aikomus tuota "X-ray mobile unit" tänne ja kuvata A. C. Lawrence Leather kompanian 3,000 työläisen rinnat mahdollisen tuberkuloosilanteen selvittämiseksi.

Selma Forström

tuli yllätyksen kohteeksi viime lauantaina hänen syntymäpäivänsä johdosta, kun ystävät, herkut kainalossa, täyttivät hänen asuntonsa.

Mr. ja Mrs. Arvid Penttinen

Gardnerin ympäristöllä vierailivat sukulaisissaan täällä.

Peabodyn STY. Taimen

johtokunnan kokous oli viime keskiviikkona. Pieniä rahalahjoituksia päätettiin antaa Peabodyn Vierailu lauantaijohtajien yhdistykselle, Partiojohtajien joukkueelle, Partiojohtajien ja North Shore lasten sairaalalle. Lauantaina pidettiin ylimääräinen johtokunnan kokous, jossa luettiin kirje Fitchburgin Saima yhdistyksestä, pyytien Taimen osallistumaan suomalaisten yhdistysten keskenäiseen kokoukseen t.k. 20 p. Päätettiin ei osallistua. — Geowala.

Lunenburg, Mass.

Lunenburgin farmaarien kokous pidettiin Mrs. Tyne Lehtosen kodissa ensi torstai-iltana lokakuun 10 p. klo 7:30.

Kirkollisia uutisia

GARDNER, MASS.

Viikkokoulun hartaushetki Gardnerin Lähtöskirkossa torstaina klo 7:30 illalla. Lauantaina alkaa nuorisoliton syysjuhla Lähtöskirkossa kello 1 ip. Jatkuen aina sunnuntai-iltoihin. Nuoria saapuu eri puolilta. Pastori Summer puhuu torstai-illan ja sunnuntai-iltojen tilaisuuksissa. Kansalaistemme lausutaan tervetulleeksi edellämmin tilaisuuksiin. — Kv.

Rouva uudelle kotipulaiselle:
— Ja minä otan sitten kylryn joka aamu kello yhdeksältä.
— Sehän sopii mainiosti. Minä nouseen vasta kymmeneltä ja voin kylpää sen jälkeen.

Chester and Springfield, Vt.

Irene K. Montany
Kiinteistöjä
Kaikenlaisia
VAKUUTUKSIA
CHESTER, VT.
Tel. 3991

MONIER'S
PULLOKAASUA — PALVELUA
Hella-uuneja — Automaattisia
vedenlämmittimiä —
Refrigeratoreita — Pyykkikoneita
CHESTER, VT.

PAUL W. ADAMS
FUNERAL SERVICE
Chester, Vermont.

MONTANY & MONTANY
Puh. 3996.
Parasta
laadussa
CHESTER, VT.

GORBETT OIL COMPANY
Tel. 641 - W.
Polttoöljyä - Kolia - Koksia
ja Kaasua.
Winkler maljalapine automaattisia
öljypolttimia. Kaasu-uuneja -
Kaasu-vedenlämmittimiä.
P. O. Box 534 — Newport, N. H.

MARTIN'S HARDWARE
KIVIHILIA - KOKSIA - JAATA
Puhelin 374
3 MAIN ST., NEWPORT, N. H.

Stockwell's Greenhouse
Kukkalaatit ja tuoreita kukkia.
Sähkeillä kukkalähetyskä kaikille
140 North Main St., Newport, N. H.

SILSBY & JOHNSON, INC.

Rautatavaraa — Plummausta — Lämmityslaitteita
Delta voimatyökaluja — Keittiötarvareita
Tel. 300
Newport, N. H.

WILTON LUMBER COMPANY

R. R. TUTTLE, liikkeenhoitaja
Luotettavia materiaaleja kohtuullisilla hinnoilla
Puhelin Wilton 4531. Iltasin 5601
WILTON, N. H.

Lentomatkustus

Köpenhamina-Toko-napareitilla
3,000 matkustajaa reitin kuuden ensimmäisen toimintakauden aikana

Tore H. Nierl, SAS Inc:n presidentti, kertoi hiljattain, että lähes 3,000 matkustajaa — partiopojista diplomaatteihin — on käyttänyt hyväkseen Scandinavian Airlines Systemin Eurooppa-Aasia napareitit sen kuuden ensimmäisen toimintakauden aikana.

Nierl lisäsi, että kokonaismäärään sisältyy yli 50 matkustajaa Yhdysvalloista.

Ennenkuin SAS viime helmikuun 24 päivänä aloitti Köpenhamina-Tokio-lentonsa, oli Pohjoisnavalla käynyt vain rajoitettu määrä napareitkeilijöitä.

Partiopojista diplomaatteihin — ja niiden välillä mathtuu matkustajina liikemiehiä, opettajia, pappeja, taiteilijoita ja opiskelijoita, vain muutamia mainitaksemme. Nuorin oli muutama viikon ikäinen, vanhin lähes 80-vuotias.

Monet olivat SAS:n maailman-ympäri-matkajia, jotka nousivat koneeseen Euroopassa suuntaan Kaukoi-tä ja käyttivät napareitillä, vaihtoivat konetta Takiossa, josta SAS:illa on yhteydet takaisin Köpenhaminaan Intian ja Lähi-Idän kautta.

Ensimmäisten kuuden kuukauden aikana pohjoisnapareitteen kokonaispaino oli arvolta 3,125,000 tonnia; rahti ja posti noin 1,250,000 tonnia.

SAS:n DC-7C Global Express-koneet lentävät matkan Skandinaviasta pohjoisnavan kautta Japaniin 30 tunnissa ja suorittavat kaksi lentoa viikossa kumpaankin suuntaan. Lisäksi SAS:illa on kolme lentovuorokaa viikossa Tokiosta Eurooppa Intian ja Lähi-Idän kautta.

Miami, Florida
MIAMIN
TURISTIKLUBIN
Puolivuosikokous
pidetään lokakuun 20 p:nä
klo 3 iltap.
V. Laaksosen asunnolla
10635 N. W. 11th Ave.
Vapaat kahvit.
Tärkeät asiat.
Saapukaa joukolla!
Toimikunta.

Chester and Springfield, Vt.

LESLIE ALLEN
AMOCO GASOLINIA ja ÖLJYÄ
IH TROKEJA —
Kahden ja neljän pyörän ajo.
Puh. 2751 — CHESTER, VERMONT

E. J. DAVIS
HARDWARE CO.
— HARDWARE —
Puh. 3343 CHESTER DEPOT, VT.

SHATTUCK'S GARAGE, Inc.
Chevrolet, Mynti- ja Korjausliike.
Vielä korjauksia - Body ja Penderlystä.
Tel. 2166
64 Clinton Street, Springfield, Vt.

Raivaaja on halutuin
amerikansuomalainen
lehti Suomessa.

Newport and Milford, N. H.

Newton - Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO
Tel. Res. 113-R Office 113-W
42 Main St. Newport, N. H.

JOHN T. SMITH
& SON
Milfordin vanhin
AMBULANSSEI- JA
HAUTAUSPALVELU
37 Elm Street, Milford, N. H.
Puhelimit 396 R ja 396 W

Massachusettsin sää: Tänään pilvistä ja aamupäivällä tiheksästä. Yöllä pilvistä ja leutoa. Huomenna jälleen pilvistä eikä suurempia muutoksia lämpötilassa.

FITCHBURG JA YMPARISTO

— Mrs. William Zerlin (Nanni Honkonen) synnytti tyttölapsen sunnuntai-aihana Northamptonin sairaalassa. Molemmat voivat hyvin.

— Epäonnistunut murtautumisyritys oli tehty Fitchburgin lentokentän rakennukseen yöllä. Varas oli kuitenkin varovainen, oli irroittanut kitaluksen ruuduista, mutta nähtävästi pelästynyt jotakin ja lähtenyt karuun, tiedoittaa poliisikansantti Jacob Palo.

— Neljä koulutettua, Nancy Heikkilä, Jacqueline Donabedian, Gertrude Kantowitz ja Judith Cavin, löysivät asematorilla \$1129 sisältävän naisen lompakon. He toimittivat sen poliisille, jolla jo oli rahat huostaan samoilla minuuteilla kun hukkaa, Mrs. Alice O'Sullivan tuli siitä itkusilmin tiedoittamaan. Hän oli menossa viemään rahaa pankkiin. Hän lupasi palkita tytöt.

UUTISILMOITUKSIA

BOSK HAUTAUSTOIMISTO
85 Blossom Street. Puhelin FI 2-3635. Aina palveluksessa.

HALUTAA KYTTÄ
marraskuun aikana Lake Worthiin, Floridaan.

Mrs. ELIINA HEINO,
So. Royalston, Mass.
Box 66.

OTTO HÄKKINEN
VAKUUTUSASIAMIES
12 Parker St., Gardner, Mass.
Puhelin 265

Archambeault
Paint & Paper Co.
SISÄ- JA ULKOMAAALUSTA
Myymme MAALEJA, VERNISSEJA
kaikenlaisia tapetteja.
175 NICHOLS ST. GARDNER, MASS.
Phone: 384

BIBEAU HARDWARE
CO., INC.
HOMELITE CHAIN SAWS
Kaikenlaisia kasvatustarvikkeita
ja laitteita.
59-61 Parker St. Tel. 718,
Gardner, Mass.

Smith Funeral Home
Phillip A. Bjurling, hautajalsten johtaja.
69 Vernon St., Gardner, Mass.
Tel. 77-W.

Gardnerissa
EINO'S
PRESCRIPTION
Filling
Täytetään teille
LÄÄKEMÄÄRÄKSET
Nopea persoonallinen palvelu
Puh. 1760.
57 PARKER ST., GARDNER

BEAUREGARD PACKAGE STORE, Inc.
11 WEST ST. Puhelin 807 GARDNER, MASS.

ROBILLARD'S PHARMACY
Emilien R. Robillard
104 PARKER ST., GARDNER, MASS.
Lääkemyyriä ja apteekki.
Jäätelö-erikoisuuksia kaikkien tilaisuuksiin.

W. N. POTTER GRAIN STORES, Inc.
KIVIHILTA — WIRTHMORE REHUVILJAA — ÖLJY
RAKENNUSMATERIAALIA
435 Main Street Puh. 880 Gardner, Mass.

CHAIRTOWN LUMBER CO.
PUUTAVARA, IKKUNOITA, OVIA, RAUTATAVARA
SEMENTTIA — KATTOAINEITA
W. Lukala mielihyvin palvelee teitä
OFF BARTHEL AVE. GARDNER, MASS.

FARMERS CO-OP
SEKATAVARAKAUPPA
Viljaa, Kolia, Rautatavaraa, Kattotarpeita,
Autokumia, HUBBARDSTON, MASS. — Tel. 312

Tänään Hopealinja, Loma Atlantilla Co-op Centerissä

Saimaan naisten — ja meidän miesten — vieraaksi Co-op Centerin kello 7.30 (tänä iltana tulee Swedish American linjan vakainen edustaja maisteri Eino Railimo mukanaan kaksi elokuvaa, jotka vakainainen "elokuvienampujamme" Fabian Raatikainen esittää. Mr. Railimon kuvat ovat "Loma Atlantilla" ja "Hopealinja". Ensimmäinen on nimen mukaisesti kuvan juonta. Siinä, 27 minuuttia kestävässä äänitetyssä filmissä saadaan nähdä miten mukava on matkaa Atlanttiin yli nykykaikaisissa laivoissa, jotka ovat tavallaan uusia loistohotelleja. Filmi "Hopealinja" kestäää esittämää 17 minuuttia. Siinä meidän vieraamme — taiteilija, jota esitellään äänin ja värin.

Tämän tilaisuuden Saimaan naisille ja heidän kantaan kaikille järjestä lehtemme matkoistomisto Mr. Railimon kanssa. Lyhyessä puheessaan Mr. Railimo selittää sitä palvelusta, jota Swedish American linja tarjoaa matkustajille.

Kahvitarjoiluun kustantaa Mr. Railimo. — kk —

Suomalaisia ehdokkaita

Kaupungin virkoihin pyrkivät tulevaisuudessa seuraavat suomalaiset: Pormestari — Neil M. Aho, 55-vuotias, Falulah Paper Companyn vahtimies ja Hole-in-One liikkeen omistaja Summerkadulla, urheilullisesti tunnettu, nyrkkeily- ja painitilaisuuksien järjestäjä, armeijan palveluksessa ollut.

Yleisvaltuusmieheksi — George E. Bishop, 50-vuotias, painotyöläinen Sentinel Printing Co. Ollut neljän vuoden Warden valtuusmiehenä, asunut Fitchburgissa joksikin koko ikänsä.

Valtuusmieheksi neljanteen Wardiin — Victor E. Erickson, 53-vuotias, parturiliikkeen omistaja, jäsen Kauppakamarissa, naimissa ja yhden pojan isä.

Toisena ehdokkaana samaan Wardiin on Armas Laine, 45-vuotias, piirustaja Dillon Boiler Works tehtaassa.

KALAMIEHILLE HUOMAUTUS
Suuri Quabbin vesijärvi on suljettu kalastukselta, veneet viedään talviteloihin valkomiin. Rannalta sallitaan kalastusta ainoastaan sellaisilla paikoilla joissa ei ole metsää eikä vaaraa tulen syttymiselle, tiedoittaa järven huoltaja Roy Kimball.

Suomalainen KIINTEISTÖLIKE
JÄRVI REAL ESTATE
8 Harding Street
Puh. FI 2-0188

Stanley's Jeweler
Granville E. Stanley
— Lahjoja jotka säilyvät —
33 PARKER STREET
GARDNER, MASS.

Erland Kivimäki
JEWELER
65 Parker Street,
Gardner, Mass.
Teen kaikenlaisia kellojen korjauksia ja juvelitöitä.
Myyn kelloja, kulta ja hopea-
tavaraa.
Erland Kivimäki

Vettä saatiin, lisää tarvittaisiin

Kenen hanasta ei tule vettä, kenekäivo on kuivunut, sen on lähde vettä hakemaan — vaikka kaukaakin, ellei lähellä ole saatavana. Fitchburgin piiriin lukeutuissa kylissä ja kauppaloissa täytyy yli viidensadan perheen hakea vesi jostakin.

Ashbyssä satakunta perhettä hakee vettä muualta, on jo hakenut parin viikon ajan, joukossa karjaa ja kanoja juottavia farmareita. Ashburnhamissa on kaupungin johdoissa vettä, mutta omien kaivojensa varassa olevien täytyy sitä hakea. Kaupunki on avannut viisi palokunnan tarpeisiin varattua vesijohtoa yleisiin käytettäväksi. Townsendsissä on myös vettä, sivulla asuvien on sitä haettava lähimmästä kaupungin vesijohtosta. Noin 50 perhettä on siellä hakevuden varassa.

Lunenburgissa on monta kaivoa kuivunut ja toisissa on vesi loppumaisillaan. Leominsterissä on vesi vähissä. Joittenkin kaivojen pohjalta haettu multa pois.

Westminsterissä ainakin sata perhettä joutui kolistelemaan kuivuneita kaivojaan, mutta kaupungin johdoissa on vettä.

Viime yönä toki satoi laajalla alalla poistaen metsistä tullenarokuden. Kaivoihin kuitenkin ei yhden yön sade jaksanut vaikuttaa. Mutta kun paha pouta rikkoutui, niin lokakuu ehkä pitää entisen maineensa sadekautena, antaa vettä, sitä elämäneliksiä joutapaisi ei tulla toimeen.

KALEVAISTEN UUTISIA
Kalevan Naisten tavanmukainen kokous on ensi keskiviikkona Kalevan-Kodissa kello 7.30. Ehdottamoinv Mrs. Henry Mäki ja Mrs. Olavi Joensuu. — A.

AUTO AJAUTUI TROKIIN KOIRAA VAISTETTAESSA

Kaksi miestä, Walter Poisson ja Alex Baldini, onnistui väistämään auton eteen Franklin roadilla tölmäiseen koiran, mutta auto töksähti pysäköityyn trokiin. Molemmat loukaantuivat, saaden haavoja kasvoihinsa ja päähänsä, mutta laskettiin sidonnan jälkeen kotiinsa Burbankista.

HUHUJA FORT DEVENSIN SUUKEMISESTA LIKKUU

Armeijan upseerit Fort Devensissä eivät tiedä, eivät ole kuulleet mitään viralliselta taholta niistä huhuista, joita on liikkeellä tuon suuren sotilasleirin suukemisesta. Sitä seikkaa nimittäin pitäisi pohdittaman Pentagonissa asevoimien supistamiskysymyksen yhteydessä. Tästä kirjoitettiin yksityisessä armeijalaivaston ilmavien lehdessä. Fort Devens on suurin sotilasleiri Uudessa Englannissa. Siellä on nykyisin n. 12,000 sotilashenkilöä ja lähes 2,000 siviiliä. Sitäpaitsi siellä on menossa suuret rakennussuunnitelmat, mikä seikka myös antaa aiheita otaksuamaan, että huhu suukemisesta on vain huhu.

FASAANEJA METSIIN AMMUTTAVAKSI

Fitchburgin Rod & Gun klubi laskee metsiin 135 rengaskalusta fasaaneja, jotka on ostettu metsästyksistä saaduilla rahoilla kaupungin puolesta sunnuntai-aihe kutsuun varten. Se on luvallista kaupungin rajojen sisällä.

Eino Schwartz, klubin puheenjohtaja riistakomiteassa, kehottaa klubinsa jäseniä osallistumaan tällaisten lupien lunastukseen ja hankkimaan riistaa metsiin laittavaksi.

Täydellinen varasto
SUNDIAL KENKIÄ
F. SUUTARI & CO.
53 Pine St. Gardner, Mass.

\$190 Tekstatti ja asetettu minne tahansa Uudessa Englannissa harmaasta graniitista.

LEOMINSTER MONUMENT CO.
92 Mechanic St., Leominster.
Tel. LE 7-5896 tai FI 2-3560
Suuri näytevarasto Uudessa Englannissa. Jokainen patsas taattu.

Meillä on suomalaista ja muualta tuotua haudattavaa, punaista ja mustaa graniittia.
Pyykkää vapaasti hinnittelua!
Auki iltaisin ja sunnuntaisin.

TRYYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
JOHTAJA
L. PAUL EKLUND
TUCKER FUNERAL HOME
23 High St., Milford, N.H.
Tel. 185 W. ja 185 E.

Kivi: suomalaisen kirjallisuuden esitaistelijia

Aleksis Kiven juhlassa luontaitilana suoritettua ohjelmassa oli kaunistia ja mieleenpainuvaa laulua, soittoa ja puheita niille, joille tämä suomalaisen kirjallisuuden yhä kirkastuva hahmo on rakas. Kun yhteisesti oli laulettu pari kansallista laulua, past. Wm. Sumner suunaussessaan lausui sydämellisiä sanoja, samoin lisäki Anttila. avauspuheessaan. Mr. Anttila kosketti Kiven lyhyttä (kuoli 38 vuoden ikäisenä) mattoa Suomelle paljon antanutta, satojen vuosien taakse kantavaa työtä.

Mrs. Aune Lampi jatkoi harrasta tunnelmaa laulamalla Ilmari Hannikaisen Matkamiehen virren, Taneli Kuusiston Suomalaisen rukouksen, Greta Haapasalon Kantelelle ja hymnin Finlandiasta. Mrs. Laila Perä oli säestäjänä. Mrs. Irja Vileen lausui Kiven herkin Kaukaimen. Arvo Manninen soitti kovaäänisellä vahvistetulla kanteleellaan kolme laulua.

Puheessaan Oskari Tokoi oli valinnut johtavaksi ajatuksiksi "Kuka ja mikä oli Aleksis Kivi ja kannattako hänen syntymäpäiväänsä viettää". Hän kertoi oloista Kiven aikana, joka oli suomalaisen kirjallisuuden tärkeä ajankohta ja oli Kivi uranuurtajana siinä omalaisuudessa Elias Lönnrotin ohella, sillä suomalaiset J. L. Runeberg ja Sakari Topelius kirjoittivat ruotsiksi, vaikka heidän tuotensa oli suomalaista sisältä.

Eräiden toisten rinnalla suomenkielen herätyksessä oli Kivi esitaistelijia. Puhuja loi katsauksen Kiven tuotantoon suomalaisen kansan kuvajana, joka tuotanto on perustava tekijä suomalaisessa kirjallisuudessa. Kiven kotipaikka kunnioitettiin suoraan poikaansa esittämällä vuosittain ulkoilmakäyntönä "Nummisuutarit", jota näytelmää katsomaan tänäkin kesänä riensi Nurmijärvelle n. 10,000. Vetovoima suurenee vuosittein. Kiven työn ihailu kasvaa.

Puheessaan Mr. Tokoi sitten käsiteli myös nykykaikaisista suomalaisista kirjallisuutta ja kirjailijoita, sellaisia kuin Juhani Aho, Linnankoski, Sillanpää, Ilmari Kianto, Eino Leino, runoilijana, samoin Koskenniemi, maailmankirjailija Mika Waltari ja myöhemmistä erikoisesti "Isken ajasta kiertynyt Toivo Pekkasen teoksista annettua tunnustusta.

Sanoi Pekkanen tunnustetun Kiven lähimmäksi seuraajaksi, kansan syvien rivien aatteiden tulkititsijaksi. "Sellaisen työhön tarvitaan synnyntäisiä henkisiä lahjoja. Harrastus ei riitä, pitää olla järkkymätön usko toivuteen, Jumalanpelko ja isänmaarakkaus. Pekkanen mm. lausuu toivoituksen; että ihmiskunta lakkaisi välittämättä niin paljon maailmasta kuin nyt välitetään ja muistaisi myös taivaan."

Hän myös mainitsi, että kirjailija Pekkanen oli kansanlapse, korkeita kouluja käymättömänä saavuttanut niin suuren arvonannon, että hänet nimitettiin Suomen Akatemian jäseneksi.

Wm. Pajunen soitti "sähkökitala" kolme laulua ja kolehtia kerättäessä Jallu Honkonen urilla Intermezzo Cavalleria Rusticana.

Juhlan ohjelma päättyi erikoisella lämmöllä yhteisesti laulettiin Maamme ja My Country. Kertyneet varat lähetetään Suomeen Pelastakaa Lapset-yhdistykselle.

Alaslin siirryttyä juotiin kahvia, josta kertyneet tulot liitettiin kolehtiin.

Mrs. Hilma Niemi kuoli sunnuntaina

Mrs. Hilma Niemi, 75-vuotias Matti Niemen leski, kuoli sunnuntaina Cushingissa, Me. Hän on asunut South Ashburnhamissa aikaisemmin. Hänen tyttärensä Mrs. Lillian Sund asuu Gardnerissa, pojista Lauri ja Victor Cushingissa ja Nestor Waukeganissa, Ill.

Mrs. Ida Brandt kuollut

Mrs. Ida M. Brandt (Rossi), syntynyt Rautalammilla huhtik. 12 p. 1894, kuoli tk. 5 p. Heywoodin sairaalassa Gardnerissa. Hän asui Westminsterissä ja oli edesmenneen Heikko Brandtin leski, asunut aikaisemmin Worcesterissa.

Lähinnä kaipaavat poika Wootto H., 1 lapsenlapsi, sisko ja kaksi veljeä Suomessa, sekä serkku Mrs. Anna Powell S. Norwalkissa, Conn.

Haudaus tapahtuu huomenna, tiistaina, Sawyerin hautausmaasta kello 1.30 p. Past. T. Esala toimittaa siunauksen. Haudataan Woodside hautausmaahan Westminsterissä.

Käytännöt tänä iltana kello 7-8.30.

Seurakuntautisia

Ev. Lähetysseurakunta
Ystäväysliiton talouskokous on tänä iltana kirkon pikkusalissa kello 7.45. Kahvipöydän kattavat Effie Ehrnström ja Eleanor Guglietti. Tiistaina on hartaushetki ompeluseuran toimesta ja hartaushetken jälkeen kahvipöydän kattavat Mr. ja Mrs. Leimo Rantala. Keskiviikkona on sarsliiton työkokous Mrs. Maria Johanssonin kodissa kello 7 illalla. Terve-
tuloa ilmoitettuihin kokouksiin. Tuo-
yistävä tulla. — S.

Suomeen jouluksi

JOULUTUNNELMAA HELSINGISSÄ

Kuva: Finnish National Travel Office, New York

Kiittää, kiittää — joka paikka kiittää! Hyit, käytävät, seurustelusalit, missä liikuttekin Ruotsin Amerikan Linjan laivoissa. On miellyttävää matkustaa puhtaissa laivoissa. Vanhassa Suomessa pidettiin ennen vana-
haan (ja arvan nytkin) ennen joulua suuret joulusiivoukset, kaiken piti kiiltää ja olla puhtaasta. Samoin M/L KUNGS HOLM ja STOCKHOLM, tämänvuotiset joululaivat, tekevät vielä aivan erikoisjärjestelyt joulumatkustajia varten ei ainoastaan puhtauteen nähden vaan myös laivan juhla-ajan koristeluun ja jouluböjään mukaan nähden. Ei ihme, että eräs matkustaja, joka teki joulumatkan Suomeen aikaisemmin, kirjoitti minulle joku aika sitten: "Kun näin tiedon, että joululaivat valmistuivat jälleen lähtemään Pohjolaan joulukuun alussa, syntyi minussa tavatoman voimakas halu lähteä taas mukaan elämään uudestaan ne onnelliset, ihanat hetket, ensin laivalla ja sitten Suomessa, jossa joulua vielä vietetään siten, kuin minun mielestäni se pitäisi viettää. Herkkä joulutunnelma alkoi virittyä laivalla kuin itsestään. Kaikki on niin juhallista. Laivan henkilökunta on ystävällisiä ja palvelevia. Matkustajat muistavat joulusaunan: "Tämisillä hyvä tahto". Joka päivä saamme uusia elämyksiä, jotka eivät koskaan unho-
du. Muistan, kuinka eräänä aamuna kolmekuttii hyttimie ovelle. Minin avamaan. Ihana Lucia-neito kynttiläsepele päässä astui sisään seurueineen pyytämään hyvää joulua. He kulkivat tyhistä hyttiin. Tämä oli minusta kaunista. Kohta tämän jälkeen tarjottiin meille kuumaa, hyväryyvää aamukahvia Lucia-pulien kera oikein "vuooteeseen". Koko matkan kaukiivat herkit, tutut joululaulut. Laulettiin monta Amerikkassakin tuttua englanninkielillä. Pidän niistä kovasti. Lapsit leikkivat joulukuusen ympärillä. Joulupukkinen saapui. Pieni työntöpyykki ei ensin uskaltanut mennä lahjaansa saamaan, mutta lopulta uteliaisuus voitti, ja syvästi nautti kiitti hän pitkäpartaista pukkia. Saavuttamme Ruotsiin nämme kaksi loistavasti valaistua suuraupunkia, Göteborgin ja Tukholman, joiden kadulla vilsi joulustokslaan olevia ihmisiä. Turkuun, syntymämaahan kamaralle, saavuttamme ja nähtyini omaisena pitkin ajan perästä minua vastaanottamassa, en voinut pidättää liikutustani. Ja sitten alkoihin joului, jonkalaisen haluan viettää taas tänä vuonna uudestaan. Tällä kertaa aionkin viipyä pitempään. Olen ottanut aikaa niin, että voin tällä matkalla nähdä myös Suomen kevään ja kesän. Nähdä kevät-talven, kun jokainen päivä on pitempi ja valoisampi kuin toinen, valkoisohat aurinkossa, kevään tulon, sehan tulee niin vähän kerrallaan, hitaasti, että siitä todella nauttii — ja sittenhan onkin Pohjolan kaunis kesä käsissä — ihana kesä. Syksyllä lähten. Kyllähän minä itsekseni ajattelin, että kauan tulen oleeksi pois työstäni, mutta toiselta puolen, kyllä ihmisen joskus pitää suoda itselleen levähdystauko kovan ja raskaan työn välillä. Ei niitä rajoja ja omaisuusia voi kuitenkin viedä kuultuun mukanaan. Tyhjänä tulit, tyhjänä lähdet! Kissan jalat — paras ottaa aikaa ja mennä Suomeen."

Tähän ei minulla ole oikeastaan mitään lisättävää. Kehotan vanhaa joulutunnetusta. M/L KUNGS HOLM lähtee New Yorkista joulukuun 4 p. 1957 saapuen Göteborgiin torstaina joulukuun 12 p. Suomeen tullaan joulukuun 14 päivän aamuna. Joiden henkilökohtaisesti Kungsholmin joulumatkustajia Suomeen saakka. M/L STOCKHOLM lähtee New Yorkista joulukuun 10 p. ja Halifaxista joulukuun 11 p. saapuen Göteborgiin joulukuun 19 p. Tässä laivassa matkustavat saapuvat Suomeen joulukuun 21 päivän aamuna.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyllä levänneenä ja tyytyväisenä. Jos joku haluaa palata joulumatkalla aikaisemmin, tuovat tammihelmi- ja maaliskuun laivamme mukavasti takaisin. Koska joulumatkan on syytä päättää niin pian kuin mahdollista, pyydän, että käännytte paikallisen matka-agenttimme tai meidän Bostonissa, Chicagossa, Los Angelesissa, San Franciscossa, Seattle, Galgariassa, Halifaxissa, Montrealissa ja Winnipeigissä olevien Swedish American Line'n konttorien puoleen tai kirjoittakaa minulle: Mr. Eino J. Railimo, Swedish American Line, 636 Fifth Avenue, New York 20, N.Y. — E. J. R.

Liitytkää siis mukaan. Talvikauden alaiset säästöhinnatkin ovat voimassa. Jos teillä on aikaa tai jäties tiedä aikaa ajattelemaan joskus itseännekin, olkaa Suomessa kevään tai hiljaisempina kevätkuukausina vällytte alkukesän ruuhkalta. Silloin ovat laivat, junat ja hotellit tulvallaan turistimatkaillijoita. Saavutte takaisin syksyll